



**ԽՈՍՀ ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ  
Ս. ԾՆԾԴԵԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՏՎԱԾ**

### ԹԵԹՈՂԵՆԸՄ ԱՊՔԻՒՐ ՅԱՄԻՏԵՆԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ

Յովհաննես Առաքեալ իր Առաջին Ընդհանրական Նամակը կը սկսի վկայելով, թէ՝ Որդին, Բանը, որ նոյնինքն կեանքն էր, Բեթղեհէմի ճամբով յայտնուեցաւ մարդուն (1.1-2): Այս գծով անհրաժեշտ է հետեւեալ ընդգծումներ կատարել:-

- Աստուած՝ ստեղծիչը կեանքին: Աստուածաշունչը կը հաստատէ, թէ Աստուած ստեղծիչն է կեանքին: Տիեզրի մէջ որեւեգոյլիքին իւրևագոյ չէ, իր գոյաւորիչը ունի: Աստուած ոչինչն ստեղծեց տիեզերքը իր բանական եւ ոչ-բանական արարածներով՝ ստեղծագործութեան մէջ իւրաքանչիրին իւրայատուկ տեղն ու դեռ ճշդելով:

- Մարդը՝ պսակը Աստուածոյ ստեղծագործութեան: Յանգործանային կերպով կատարած իր ստեղծագործութեան վերջին օրը Աստուած ստեղծեց մարդը: Աստուածաշունչի առաջին գիրքը՝ Ծննդոց մարդու ստեղծագործութեան երկու դրուածներու (1.27, 2.7) ճամբով կը շեշտէ, թէ ի տարբերութիւն բոլոր արարածներէն, մարդը ստեղծուած է հողէն, օժտուած՝ բանականութեամբ, եւ որպէս Աստուածոյ գործակից, տիեզերքը կառավարելու յատուկ պարտականութիւն տրուած իրեն:

- Մարդու աստուածատուր կեանքի անկումը: Աստուածաշունչը կը պատմէ, թէ ինչպէս առաջին մարդը, Աղամը, հաւատարիմ զգտնուեցաւ իր կողումին, իրեն տրուած իշխանութիւնը օգտագործեց իր հաճոյին ու փառքին համար եւ թերացաւ Աստուածոյ նկատմամբ իր համարատուութեան մէջ: Այլ խօսքով, առաջին մարդը մեղանչեց եւ պատճառ դարձաւ որ «Աղամական մեղք» ժառանգեն հետագայ բոլոր սերունդները: Մարդու մեղքին հետեւանքով աստուածատուր կեանքը ապականեցաւ՝ չարի ու վնաս պատճառելով նաեւ ողջ ստեղծագործութեան:

- Բեթղեհէմը՝ ծննդավայր նոր կեանքի: Աղամի անհնագ անդութեան պատճառով մեղքով ապականուած կեանքը Բեթղեհէմի մէջ կատարուած Որդուոյն յայտնութեամբ վերասորոգուեցաւ: Բեթղեհէմը դարձաւ ծննդավայրը նոր կեանքի: Քրիստոս յայտարարեց՝ «Ես եմ կեանքը» (Յհ 14.6) եւ իր մարդութեան սպատակը բնորոշեց ըսելով՝ «Ես եկայ, որպէս կեանք ու նենան» (Յհ 10.10): Նոր Կտակարանը յստակօրէն կը պարզէ, թէ Քրիստոս առաքելութեան կիզակետը, Բեթղեհէմն մինչեւ Յարութիւն, մարդու օժտել է նոր կեանքով:

- Քրիստոս՝ ճամբայ նոր կեանք առաջնորդող: Աստուածոյ մարդեղացեալ Որդին ո՛չ միայն ինքնինը ներկայացուց որպէս նոր կեանք, այլ նաեւ՝ միակ ճամբան դէաի նոր կեանք առաջնորդող (Յհ 14.6): Յետեւաբար, նոր կեանքը ունենալու համար հարկ է դառնալ Քրիստոսին եւ քայլ դէաի Քրիստոս տանող ճամբը:

- Քրիստոս՝ աղբիւր յաւիտենական կեանքի: Յովհաննես Առաքեալ կը վկայէ, թէ Քրիստոսի ճամբով «Աստուած յայտենական կեանք տուաւ մեզի եւ այդ կեանքին աղբիւր Որդին ինքնն է» (Յհ 5.11): Ան կը շարունակէ ըսելով՝ «Մենք տեսանք եւ կը վկայենք, ճեզի պատմելով անոր մասին, այսինքն՝ յայտենական կեանքին մասին» (1.1-2): Քրիստոսի աշխարհ բերած կեանքը սովորական կեանք չէր: Նոր Կտակարանը զայն կը բնութագոյ որպէս առաւել, լեցուն, ճշմարիտ, նոր կեանք, այլ խօսքով՝ յայտենական կեանք: Յայտենական կեանքը մերժումն է մեղքով ու չարով տիրապետուած կեանքին, նիւթելին ու երկրաւոր արժեքներով առաջնորդուած

**ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ  
ՄԵԾԻ ՏԱՐԻ ԿԻԼԻԿԻՈՅ  
6 ՅՈՒՆԻՍ 2022  
Ալթիլիաս, Լիբանան**

Հար. 19 3 >

**ՍՈՒՐԲ ԾՆՆԴԵԱՆ ՊԱՏՎԱԾ**

### ՊԱՅՉԱՋԱՎԵՐՊՈԽԻՆՔ ՄԱՆՈՒԿ ՅԻՄՈՒՄԻ ԼՈՅՍՈՎ

Մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի Սուրբ Ծննդեան եւ Աստուածայայտնութեան տօնին ընդմշցեն Աստուած իր գերագոյն սէրը կ'արտայայտէ մարդկութեան՝ իր Միածին Որդին Յիսուս Քրիստոսը որպէս պարգետ աշխարհ առաքելով:

Մարդկութիւնը այսօր աւելի քան երեք կարիք ունի Աստուածոյ սիրոյն, ողորմութեան եւ ներողամտութեան: Երկանային պարգետը՝ սէրը այլակրպեց մարդկութեան կեանքը: Ծննդեան տօն յիշատակել կը նշանակէ Քրիստոսի սէրը կրտել մեր մէջ եւ աշխարհի մէջ տարածել զայն: Աստուած մանկացաւ եւ մեզմէ իւրաքանչիրին մանկանալու հրաւել տուաւ:

Սիրելի՝ հարազատներ,

Սահմութերգուին բատերով այսօր լոյս ծագեցաւ մեր մէջ եւ մեզի փրկիչ մը ծնաւ: Այսօր եկած ենք անգամ մը եւս լսելու Յիսուսի Ծննդեան աւետիսը, որ մեր սրտերը կը լցնէ յոյսով եւ մեզ խաւարին դէաի լոյս կ'առաջնորդի:

Երեք միզերը, որոնք որոշեցին երկար ճանապարհորդութեան սկիզբ տալ, աստղով առաջնորդուեցան: Անոնք գերազանցորդն վաստակեցան եւ հաւատացին Աստուածոյ, ճամբայ երան, առանց գիտնալու թէ ո՛ւր կ'երան:

Երկար ճանապարհորդութեան սկիզբը կը կրտել մեր կեանքի ընթացքին հաւատորվ, վատահութեամբ եւ յոյսով հետեւինը Աստուածոյ ծայնին եւ հնագանդինը վաստակի որպէս Փրկիչին:

Յիսուսի Ծնունդը ինքնին յաղթանակ մըն է, լոյսին յաղթանակը՝ խաւարին, ուրախութեան յաղթանակը՝ վիշտին, յոյսին յաղթանակը՝ յուսահատութեան, սիրոյ յաղթանակը՝ ատելութեան, խաղաղութեան յաղթանակը՝ պատերազմերուն, հնագանդութեան յաղթանակը՝ անհնագանդութեան (Աղամի եւ Եւայի անհնագ անդութեան պարագան) եւ օրէնքի յաղթանակը՝ խանաշկիոթութեան եւ քառսին: Զրիսոսի Ծնունդով մարդկութեան կեանքը պայծառակերպուեցաւ, որովհետեւ լոյսը, ուրախութիւնը, յոյսը, սէրը, խաղաղութիւնը, հնագանդութիւնը եւ օրէնքը վերահաստատուեցան:

Յիսուսի Ծնունդը իրականացաւ, որովհետեւ Մարդիամ եւ Յովսէփ լսեցին Աստուածոյ ծայնը, հաւատացին Աստուածոյ իրենց համար գծած ճամբայն քալելով՝ Տիրոջ ծրագիր հրականացուցին: Մարդիամ հրեշտակին ճամբով եւ Յովսէփի հրազին մէջ իմացան Աստուածոյ ծրագիրին մասին եւ հնագանդութեամբ գործակցեցան Կատուածոյ հետ: Յնազանդութիւնը կերպարանափոխէց զիրենը եւ մեր կեանքը:

Յիսուսի Ծնունդը այն պահն է, երբ Աստուած եկաւ եւ մարդկային կերպարանը մեր մէջ ընակցաւ: Բեթղեհէմն մեզի հասած Ծննդեան պատճառը համայն մարդկութեան ուղղուած փրկութեան աւետիս է, հաւատարմութեան պատճառ է, թշկութեան կոչ է եւ աւելին՝ հոգեւոր աճի հրաւել:

Այսօր կը յիշենք բոլոր անոնք, որոնք կ'ապրին կեանքի դառն պահեր՝ պատերազմ, իհամրդակին, խօսվիկին, սուզ եւ վիշտ: Յետեւաբար, Ծնընդեան այս տօնին մեր աղօթքներուն մէջ կը յիշենք տագնապի մէջ գտնուողները, անհայրենիք մսացած գաղթականները, պատերազմերու զիհերը, վիրաւորները եւ բոլոր անոնք, որոնք ընկերութեան լուսանցքին վրայ կը գտնուին: Կը յիշենք արքաւունուու ու որբերու, որոնց հետ Զրիսոսու նոյնացաւ՝ ծնելով համեստ մսուրի մէջ: Կը յիշենք գաղթականները, գիտակցելով, որ Մանուկ Յիսուս ինք եւս Եգիպտոս փախչելով եղաւ թափառական եւ գաղթական: Կը յիշենք մեր նուիրեալ գիտուորները, որոնք տօնական

**Սամի Եպս. Զապուեան  
Առաջնորդ Յայոց Բերիյ Թեմի  
6 ՅՈՒՆԻՍ 2022**

Հար. 19 2 >

## ՄԱՍԼՈՅ ԵՒ ԼՐԱՏՈՒԹԵԱՆ ԴԱՇԻ ԿԱՐԳԱՒՈՐՈՒՄ

Սուրիոյ մեջ տեղեկատուական մասնագիտական ուսումնառութիւնը սկսած է Դամասկոսի մեջ, երբ 1969-ին լրագրողներու պատրաստման ուսումնարան հաստատուած է: Ազա՛ 1987-ին տեղեկատուական ուսումնառութիւնը բարելաւելու միտումով հաստատուած է Դամասկոսի պետական համալսարանի մամլոյ եւ տեղեկատուութեան բաժինը, որ սակայն սահմանափակ եղած է Ե՛ դասաւանդման նիւթերով, Ե՛ դասախոսներով: Սուրիոյ մեջ մամլոյ եւ տեղեկատուութեան ուսումնառութիւնը նոր փուլ թեւակուսած է 2011-ին, երբ Դամասկոսի համալսարանին կից մամլոյ եւ տեղեկատուութեան սեփական համալսարան հաստատուած է: Վերջինս օժտուած է մասնագիտական բարձր որակով:

Սուրիոյ պատերազմի տարիներուն արդէն իսկ նկատելի դարձաւ տեղացի լրագրողներու մասնագիտական աշխատանքին որակը եւ Սուրիոյ լրատուական դաշտի աշխուժացումն ու նպատակաւորուածութիւնը:

Այս տարիներուն մեկնարկը կատարուեցաւ նաեւ սուրիական տեղեկատուական առցանց համալսարանին: Վերջինս իր նիւթերով եւ դասախոսներով նոր որակ բերաւ լրատուական մարդութի պատրաստութեան:

Ցառաչիկայ տարիներուն կը նախատեսուի նաեւ Հալէայի մեջ մամլոյ եւ տեղեկատուութեան պետական համալսարանի մը բացումը, ինչ որ որոշիչ էր կրնայ ունենայ նաեւ այս ոլորտին մեջ մասնագիտանայ փափառդ հալէապահայ երիտասարդներու թիկ աճման մեջ:

Տարիներուն ընթացքին Սուրիոյ մեջ հայ մամուլը գարգացած է համայնքին սեփական ծիգերով, յաճախ գերազանցելով տեղականը:

Արիեստագիտութեան սրընթաց զարգացումով, սակայն, մամուլը տեղափոխուած է հասարակական ցանցերու հարթակ: Այս երեւոյթը իր դրական ներգործութեան կողքին ունեցած է բացասական կողմեր՝ լրատուամիջոցներուն դեղո շատ մը պարագաներու գիշելով դիմատետրային հաճեա լրատուութեան:

1993-ին սկսեալ սուրիահայ միակ շաբաթաբերք կը մնայ «Գանձասար»-ը: Անոր դերակատարութիւնը սոսկ լրատուութիւնը չէ, այլև հարցերու առողջ քննարկման հարթակ դառնալը, մտածողութիւն զարգացնելը եւ հրապարակագրութեան ու վերլուծական յօդուածներու ճամբով հասարակական կարծիք ձեւաւորելը, յատկապէս համահայկական եւ ազգային հարցերու գծով:

«Գանձասար» ը նաեւ սուրիահայութեան ազգային, մշակութային, մարզական ու եկեղեցական կեանքին հայելին է:

Անոր շարունակուող գործունեութիւնը յատկապէս պատերազմի տարիներուն թերթ դարձուցած է ոչ միայն հայկական, այլև օտար լրատուամիջոցներու համար վաւերական աղբիւր: Փաստորն հայկական զանազան թերթերուն կողքին, արեւմտեան աշխարհի շարք մը լրատուամիջոցներ կը դիմեն «Գանձասար» ին սուրիահայութեան մասին վաւերական տեղեկութիւն ստանալու համար:

«Գանձասար» վերջին տարիներուն օժտուեցաւ Սուրիոյ բոլոր նահանգներուն մեջ թղթակցային կետերով: Իսկ երիտասարդ գրիշներու ներգրաւումը իր առաջին ծիլերը սկսաւ տալ թերթին մեջ, առաւելաբար «Երիտասարդական ոսպնեակ» սինակին տակ: Այս ուղղութեամբ հետեւողական աշխատանքը, կը հաւատանք, յառաջիկայ ամիսներուն թերթ պիտի օժտէ երիտասարդ աշխոյժ տարրով: Երիտասարդ ատաղձ մը, որ խոստումնալից մարդութիւն կրնայ վերածուիլ հետեւողական աշխատանքի առկայութեան պարագային:

Ողջունելի է նաեւ «Գանձասար»-ը ամազգային Հայագիտական Հիմնարկ ընթացք առած գործակցութիւնը, որ նոյնական կրնայ աւելցնել մամլոյ հանդէպ հետաքրքրութիւն եւ փորձ-գրութիւններով հանդէն գալու յանդանութիւն ունեցող երիտասարդներուն թիւ:

Իրերու բնական զարգացումով, թերթ, ձայնասփիլու, դիմատետր, տեսերիզներ կու գան հարստացնել սուրիահայ կեանքի լրատուական դաշտը այս օրերուն: Սա կը թելադրէ մասնագիտականօրն կարգաւորել զանազան աշխատանքին տարբեր լրատուամիջոցներու աշխատանքը՝ իրաքանչիւրին դերակատարութիւնը առանձնացնելով, աշխատանքները համադրելով եւ մասնագիտացման չափանիշները պահպանելով:

Յունիս Ա. 2022 2

## Տեղական Լրաբաղ

-Երկուշաբթի, 3 Յունիսար 2022-ին, ՍԱՀԱ հաղորդեց, որ Սուրիոյ Առողջապահութեան Նախարարութիւնը Զինաստանին պահպանելու ժամանակամատ միջին պատուաստ ստացաւ: Սուրիոյ առողջապահութեան Նախարար տոքթ: Հասան Դապահագութիւնը կը յայտնէ Սուրիոյ Առողջապահութեան հատուածին եւ Երկիրներուն կապահպանութիւնը կապահպանութիւնը կապահպանութիւնը:



Իր կարգին, Դամասկոսի մեջ Զինաստանի դեսպան Ֆենկ Պիհու յայտնեց, որ Զինաստան շանը չի խնայեր համաշխարհային մակարդակով տարբեր Երկիրներու պասկանելու ժամանակամատ մամաճարակէն բուժման միջոցներ տրամադրելու: Ան աւելցուց. «Յաւալի է, երբ արեւմտեան կարգ մը պետութիւններու կը խցանուի պատուաստներու հասանելիութիւնը այլ Երկիրներ եւ կը խախտեն մարդկային իրաւունքներու պահպանան օրէնքները»:

### ՊԱՅՏԱՋԱԿԵՐՊՈՒԻՆՔ...

Սկիզբ՝ Էջ 1

այս օրերուն հեռու իրենց ընտանիքներէն՝ արթուն կը հսկեն հայրենիքի սահմանները: Կը իշելք մեր նահատակները, որուը պատերազմի դաշտին վրայ իրենց անձերը ընծայաբերեցին: Այսօր մեր ադրբաներուն մեջ կը յիշենք թշուառները, ապերջանիկները եւ Ծննդեան այս տօնին աղօթքի ճամբով մեր օգնութեան ձեռքը կ'երկարենք անոնց, յիշենելով հրեշտակին բարերը. «Մի՛ վախնաք, ձեզի աւետիս մը պիտի տամ: Այսօր մեր Փոկիշը ծնաւ, որ Օծեալ Տերն է» (Ղկ 2.10-11): Յեշտակին խօսքը ուղղուած է բոլոր վերեւ յիշուածներուն, յոյս եւ քաջութիւն տալով անոնց:

Այսօր բազմաթիւ սպառնալիքներ եւ մարտահրաւերներ կը վտանգեն մարդկութեան կեանքը: Սուրբ Ծննդեան հիմնական պատգամներն մեկը մեր նեղութիւններն ու վիշտերը լաւատեսութեան, յոյսի եւ հաւատքի վերածելու հրաւերն է:

Սիրելի՛ հաւատացեալներ,

Ծննդեան տեսարանը գեղեցիկ է: Երբ կը կարդանը Աւետարանը, յատկապէս Ծննդեան դրուագը, կը տեսնենք, թէ ինչպէս Մարիամ իր աչքերը յառած է դեպի իր ողոին՝ Յիսուս, իսկ մասուկ Յիսուս իր աչքերը յառած է դեպի աշխարհ եւ մարդկութիւն:

Յիսուս Զրիստոսի Ս. Ծննդեան տօնը զարդարանըներէն եւ արտաքի Երեւոյթներէն անդին խոկումի եւ խորհրդածութեան գեղեցիկ հրաւեր մըն է մեզ մէ իրաքանչիւրին համար: Ան վերածունելի արիթ մըն է, իրեշտակին բարերով փառաքաններու աստուածային լոյսին ճառագայթումը մեր կեանքն ներս. «Փառը ի բարձունս Աստուուծոյ, եւ յերկիր խաղաղութիւն, ի մարդկի հածութիւն» (Ղկ 2.14):

2022 տարին Մեծի Տան Կիլիկիոյ Կաթողիկոս ՆՍՕՍՏ Արամ Ա. Վեհական Յայրապետին կողմէ հոչակուեցաւ «Սկիլոքի Տարի»: Յետեւարար, ամբողջ տարին մեր հայեացքը պիտի ուղղուենք Սկիլոքի վերակազմակերպման եւ հօգուածան աշխատանքին, նպաստելով մեր հայրենիքին՝ Հայատանի եւ մարդկան ամրապնդման:

Չրիստոսի Սուրբ Ծննդեան եւ Աստուածայայտնութեան տօնին աղիթով, յանուս Բերիոյ Յայոյ Թեվի ժողովականութեան, ժողովուրդի անձնապէս, հոգեկան ցնծութեամբ որդիական մեր սերն ու Երախտագիտութիւնը կը յայտնենք Մեծի Տան Կիլիկիոյ Կաթողիկոս ՆՍՕՍՏ Արամ Ա. Վեհական Յայրապետին, մաղթելով կատարեալ առողջութիւն եւ արեւածատարին, հայրապետական ծաղկեալ ասայուի յառաջ տանելու հայ Եկեղեցւոյ, հայ ժողովուրդին եւ սպիրոքահայութեան նուիրական առաքելութիւնը:

Ս. Ծննդեան տօնին աղիթով մեր շնորհաւորական մաղթական ժողովուրդի կ'ուղելքը թէմի Ազգ. Երեսփոխանական ժողովին, Ազգ. Վարչութեան կառավագան մարմիններուն, կազմակերպութիւններուն, թէմի ողջ տարածքին՝ Դամասկոսի, ճեղիքը շրջանի, Լաթարիոյ, Զեսամի, Թարթուսի եւ Հալէայի մեջ գործող մշակութային, մարզական, բարեսիրական միութիւններուն, կրթական հաստատութիւններուն, հոգաքարձութիւններուն, ինսամակալութիւններուն, Եկեղեցիներուն թաղական խորհուրդներուն, բարերարներուն եւ մեր ժողովուրդի գաւակներուն, բոլորին մարթելով բարեյացող եւ արեւածատ տարիներ:

Կ'աղօթելք առ բարձրեալ Աստուած, որ իր Երկնառատ օրինութեամբ պահէ մեր հայրենիքը՝ Հայաստանն ու Արցախը, ինչպէս նաեւ պահպանէ եւ առաւել ծաղկեցն Սուրիական Յայրենիքը, բանակը, սուրիացի ասպարն չափութեամբ ժողովուրդներուն ու անոր հմաստուն

Խաղաղութիւնը գերազոյն արժեք է, որուն պէտք է ծգտի իւրաքանչիւր քաղաքակիրթ հասարակութիւն, ազգ ու պէտութիւն:

Յանցագործ պէտութիւններ՝ Աստվածական Եմուրքին հետ խաղաղութիւն հաստատելու տրամաբանական հիմք, սակայն, զանոնք միջազգային պատասխանատուութեան ենթարկելու ու գործադրուած յանցագործութիւններուն հետեւակըները վերացնելու է: Պարբերաբար միջազգային յանցագործութիւններ՝ Յեղասպանութիւն, ցեղային մաքրագործումներ, մարդկութեան դեմ ոճագործութիւն, պատերազմական նիդիւներ եւ այլ յանցագործութիւններ ծրագրած ու գործադրած պէտութիւններուն հետ կայուն ու արժանապատի խաղաղութեան կարելի է հասնի միայն այս ժամանակ, եթք տուեալ յանցագործ պէտութիւնները կ'ընդունին իրենց պատասխանատուութիւնը եւ լրջորեն կը ձեռնարկեն յանցագործութիւններու հետեւակըներու վերացման ու հաշտութեան եւ անցումային արդարութեան գործընթացներու (օր., Յանցագործներու քրեական պատասխանատուութիւն, Միջազգային օրենքի համաձայն վլասներու ամբողջական վերականգում եւ հատուցում, չկրկնելու իրաւական եւ գործնական երաշխիքներ, եւ այլն): Առանց այս քայլերուն, խաղաղութիւն ցանկալը, աւելի ճիշտ մուրալը, նախ՝ խարկանք է, ապա ազգակործան ու պետականակործան անհետատես ու անհրականանալի նպատակ կամ ռազմավարութիւն:

ՀՅ-ի իշխանութիւնները խաղաղութեան, կայունութեան եւ տարածաշրջանային ապաշրջափակման պատրասթին տակ կը շարուածական ամբողջականութիւնը, կասկածի տակ առնել Վրցախի Հանրապետութեան իրաւական հիմնարար սկզբունքները, վտանգել Վրցախի ժողովուրդին ինքնորոշման իրաւունքը, թուրքիոյ եւ Աստվածակի հայ ժողովուրդին ու Հայաստանի Հանրապետութեան հատուցումներու պահանջներու իրաւականութիւնը, ինչպէս նաեւ ընդունի թուրքիոյ կողմէ պարտադրուած կործանարար նախապայմանները (ՀՅ-ի կողմէ Հայոց Յեղասպանութեան միջազգային ճանաչման գործընթացն իրաժարում, Վրցախի Աստվածակին ներառելու, Հայաստան-Թուրքիա առևկայ միջական փաստացի սահմանի իրաւական ամրագում, «Զանգեզուրի միջանցքի» տրամադրում): Այս քայլերը, անկանած առաւել կը խարիսն ու բյուզման եզրին կը հասցնեն Հայաստանի պետականութեան արդեն իսկ տկարացած հիմքերն ու գոյութիւնը: Ի սկզբան առ ոչիչ նկատուող այս մօտեցումները խիստ դատապարտելի ու անընդունելի են:

Առ այդ, ՀՅ իշխանութիւններն անմիջականորեն կը պահանջուի բացայացել Հայաստան-Թուրքիա յարաբերութիւններու կարգաւորման գործընթացի ուղենիշները, հրապարակայնորեն մերժել թրքական նախապայմանները, շեշտել, որ Վրցախի Հանրապետութիւնը Վտանգել Աստվածակին ներառելու համար:



ՄԵ ՆԵՐԱՇԵԼՈՒ ԻՆՉԱՅԵՍ ՆԱԵՎ ՎՐՑԱԽԻ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ԽԱՅԱՆՈՐՉՄԱՆ ԻՐԱՒՈՒՆՔԸ ԱՆՏԵՍԵԼՈՒ ԲԱՆԱԳՐԱԿԱՎԵՆ ԱՆՌԱԴՐԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԴԻՎԱՆԻ ԵՒ:

Անիրածետ է յիշելու, թէ վերուշեալ ինչիրութրդ համազգային համահայկական քնոյթ ունին եւ ՀՅ-ի ո՞չ մէկ իշխանութեան իրաւունքն ու լիազօրութիւնն է այս խնդիրներուն գծով վճռորոշ քայլերու ձեռնարկել առանց համահայկական, համասփիլութեան համախոհութեան: Յայ-թրքական, հայ-ազ երիական յարաբերութիւնները վեր են ու կախեալ չեն լոկ ՀՅ-ի ներկայ քաղաքական հշանութիւններու մօտեցումներէն եւ անոնք կրնան կարգաւորուիլ ու տարածաշրջանային կայուն խաղաղութեան առաջնորդել միայն աշխարհասիլու հայ ժողովուրդի համախոհութեամբ, առանց ուժահարելու աշխարհասիլու թէ հայաստանաբնակ անցեալի, ներկայի ու ապագայի հայ սերունդներուն արժանապատութիւնն ու անսակարկելի իրաւունքները:

### ՀՅԴԿԵՊՈՆԱԿԱՆ ԵՐՊԱՅԻ ԿՈՄԻՏԵ

## ԹՐԱՎԱՆ ՄՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՆԵՐԱՄԱՆ ԱՐԳԵԼՔ ՎԵՐԾՈՒԵՑՄԱՆ

Հայաստանի Տնտեսութեան Նախարարութիւնը յայտնեց, որ Հայաստանի մէջ միջանախարարական քնարկումներու հիման վրայ որոշում տրուած է չերկարածգելու թրքական ապրանքներու ներմուծման արգելքը:

30 Դեկտեմբերին, Հայաստանի տնտեսութեան նախարարութիւնը հրապարակեց հաղորդագրութիւն մը, որուն մէջ յիշուցաւ, որ վերջին մէկ տարուան ընթացքին թրքական ապրանքներուն նկատմամբ դրուած արգելքը ունեցած է դրական եւ բացասական տնտեսական անդադարձներ. «Դրական հետեւանքներն են շարք մը նոր հիմնուած կամ ընդայնուած արտադրութիւնները թեթեւ արդիսաքերութեան, շինանիւթերու եւ կահոյքի արտադրութեան, ինչպէս նաեւ գիւղատնտեսութեան ոլորտին մէջ, սակայն արգելքի հիմնական բացասական հետեւանքն է գնածին վրայ եական ազդեցութիւնը, ինչ որ դրսերուած է յատկապես լայն սպառման շարք մը ապրանքախումբերու վրայ»:

Կ'ապրիսը աշխարհի մը մէջ, ուր կեանք, քնութեան թէ ընկերութեան մէջ, բարյապէս ապականած է ու ֆիզիքապէս՝ վտանգուած: Շոշապատուած նելք աստուածուուր կեանքը Աստուած հեռացնող ու գայն մարդակերուն ու մարդանապատակ կեանքի վերածող երեւելի թէ աներեւոյշ չարերով ու չարիքներով: Մարդուն կողմէ քնութեան պատճառուած չարիքներուն առներե, նաեւ մարդկային կեանքին անոր պատճառած չարիքներուն ահաւոր հետեւանքները կ'ապրիսը մէր անձնական թէ հայաքական կեանքի բոլոր մարդերն ներս:

Արդարեւ, գիտութիւնը որքան փորձէ իր այլազան գիտերով ու նորանոր իրագործումներով հարցաւացնել ու ապահովութիւն երաշխաւորել կեանքին, առանց մարդուն յատիւնական կեանքը պարգտեւած քրիստոնութիւններու համար: Այս է քրիստոնու ճամարքով աշխարհին յայտնուած կեանքին որակը, իմաստը ու նպատակը: Յետեւարադ, յատիւնական ճշմարտութիւնը ու յատիւնական կեանքին ու վերը երկնային արժեքներուն ներկայացնելու համար:

Արդարեւ, գիտութիւնը որքան փորձէ իր այլազան գիտերով ու նորանոր իրագործումներով հարցաւացնել ու ապահովութիւն երաշխաւորել կեանքին, առանց մարդուն յատիւնական կեանքը պարգտեւած քրիստոնութիւններու համար: Այս է քրիստոնու ճամարքով աշխարհին յայտնուած կեանքին ու վերը երկնային արժեքներուն ներկայացնելու համար:

Հայաքան սիրով եւ հայրապետական օրինութեամբ կ'ողջունենք Սեծի Տան Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան թեմներու առաջնորդները, ինգեւորական դասը ու ազգային իշխանութիւնները, հայ կեանքն ներս գործող բոլոր միութիւններու ու կազմակերպութիւններու սիրելի զարդարութիւնները:

## ԹԵԹՈՂԵՀԵՄ...

### Մ Սկիզբ՝ Էջ 1

Կեանքին: Յատիւնական կեանքը քրիստոնու ներկայութեամբ ապրուած կեանք է:

Ինչպէս կարելի է արժան դառնալ յատիւնական կեանքին: Դետեւինը Աւետարանին ներկայութեամբ ապրուած կեանքը գործելու մէջ կարգաւորացած է առաջնորդութիւններուն ու Արքայի ներկայութիւններուն թելադրութիւններուն:

1) Քրիստոնու հաւատալով: Արքայալը շեշտակիրեն կը յիշեն՝ թէ «ով որ կը հաւատայ Որդիին, յատիւնական կեանքը կ'ունենայ» (Յթ 3.36): Արդ, Քրիստոնու դաւանելով որպէս աշխարհի փրկչը, մարդ արժանի կը դառնայ Քրիստոնու պարգտեւած յատիւնական կեանքը:

2) Քրիստոնու հետեւելով: Քրիստոն ըստ, ով որ ինժի կը հաւատայ, պէտք է հետեւի ինժի: Արդ, որպէս յատիւնական կեանքի աղքիւր, հարկ է մօտենալ Քրիստոնու: Որպէս յատիւնական կեանքի ճանապարհ, հարկ է քալել այդ ճամբեն: Որպէս յատիւնական կեանք տանող դուռ, հարկ է մտնել այդ դուռ: Մարդուն ըստ յատիւնական կեանքը պարգտեւած քրիստոնութիւններու համար:

3) Յատիւնական կեանքը ապրելով: Քրիստոնու հետեւի կ'ենթադրուած յատիւնական կեանքը թիւնը, որուն քեզ կը հաւատարացնելու համար:

Նոր մարդ դառնալ եւ նորոգուած կեանքով ապրիլ (Յթ 5.12, Բ.Կր 5.17, Յթ 6.6): Այս կը թելադրէն քրիստոնու կերկայութիւնը ապրած առաջնորդը: Յատիւնական կեանքով ապրիլ կը նշանակէ մէր նմանին ծառայել, արդարութիւնը գործէն քրիստոնու առաջնորդութիւնը բարյական կամ ընդայնուած արժեքներուն ու յատիւնական կեանքի վերը երեւութիւնը գործէն ապրած օրերը հմաստարութիւնը:

Կ'ապրիսը աշխարհի մը մէջ, ուր կեանք, քնութեան թէ ընկերութեան մէջ, բարյապէս ապականած է ու ֆիզիքապէս՝ վտանգուած: Շոշապատուած նելք աստուածուուր կեանքը Աստուած հեռացնող ու գայն մարդակերուն ու մարդանապատակ կեանքի վերածող երեւելի թէ աներեւոյշ չարերով ու չարիքներով: Մարդուն կողմէ քնութեան պատճառուած չարիքներուն առներե,

## ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ «ԳԱՆՉԱՍԱՐ ԲԱՑԱՌԻԿ-2022»-Ը

30 Դեկտեմբեր 2021-ին հրապարակության «Գանձասար Բացարիկ-2022»-ը, որուն մէջ յօդուածներ ստորագրած են Հալեպին, Սփիրողի զանազան համայնքներին, Հայաստանի ու Արցախի շուրջ 40 աշխատավորների:



### ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

#### Ամանորեան Պատգամ

-ԲՈԼՈՐԴ ԱԼ ՀԵՐՈՍԵՐ ԷՇ

**Մասին Եպս. Զապուեան՝ Առաջնորդ Հայոց Բերիոյ Թեմի**

#### Խմբագործական

-ՍՓիրողի Առաջնորդական համայնքուն օգտագործուած քենաչարով  
**Զարմիկ Պողիկեան**

#### Տեղեկագիրներ

-ՄԻԱԱՐԱՅ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ  
ԲԵՐԻՈՅ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԱՉԳ. ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ  
-ՀԱՅԱՋԱՎԱՅԻՆ ՄԻՀԾ ՊԱՏՏԵԾԻ ՎՐԱՅ  
-ՍՕ ԽԱՅՉ ԿԱՄՐՈՇՈՂ ԱՇԱԿԻ ՍՓիրոդի ՀԱՅԱՊՐՈՎԱՆ ԽՆԴԻՐ  
-ԱՄՓՈՔ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ  
ՀՄԸՍ-Ի ՍՈՒՐԻՈՅ ՇՐՋԱՎԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ  
12/7/2021 - 30/11/2021

#### Հրապարակագործական - Ուսումնասիրական

-ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐԴԻ «ՃԻԾԴ ԿԱՐԴԱԼՈՒ» ՀՄՏՈՒԹԻՒՆ  
**Ա. Մահսերենեան**

-ԱՇԿԱԽՈՒԹԻՒՆԸ 1991-ԻՆ ԵՒ ՅԻՄԱ ՅԱՎԱՐԱԿԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄ ՄԸ ԱՌՈՇ ԿՊԿԳԱՆ

**Խ. Տէր Դուկասեան**

-ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՄՃԱԿՈՅՑ  
**Սիրան Թիրտողյեան**

-ԳԵՐՏԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԿԱՆՐԱԴԱՐՁԸ ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ

**Արարատ Կոստանեան**

-ԻՐԱՎԱՊԱՇՏՈՎԱՆ ՈՒԺԴԻ Ե

**Գրիգոր Տունկեան**

-ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՈՒՐԱՑՈՒՄ  
(Հ. Սասունեանի Ազատ Արձակուելու Ազիթով)

**Արամ Աւագեան**

-ԳՐԻԳՈՐ ԿԵՐԿԵՐԵԱՆԻ ԱՐԵՒԻԾ՝ ՅԻՄ ՓՐՈՒ. ԹԱՆԵՐ ԱՔՑԱՒԻ «ՍՊԱՍՈՒԹԵԱՆ ՅՐԱՄԱՆՆԵՐ-ԹԱԼԵՎԱՐ ՓԱԾԱՅԻ ՀԵՇՎԳԻՐՆԵՐՆ ՈՒ ՅԱՅՑՈՑ ՑԵՂԱՎԱՆՈՒԹԻՒՆԸ» ՀԱՏՈՒԻՆ

**Սալիք Գասպարեան**

-ԳԱՐԵԳԻՆ ԵՊԱԿ. ՍՐՈՒԱԶԵԱՆՑ՝ ԱՐԵՒՄԵԱՆ ՅԱՅԱՍԱԿԻ ԲՆԱԿՎԱՅՐԵՐՈՒ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԻՐՈՒ ԵՒ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՂ

**Սիրան Սինասեան**

-ՄԱՐՄԱՆԱՐՉԸ ԱՉԳԱՅԻՆ ՄՐՑԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԻՆՔԱՅԱՍԱՏՄԱՆ ԱՉԴԱԿ

**Խաչիկ Ծահինեան**

-ՍՈՒՐԻԿԱՅԸ ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ՀԱՅ ՄՎՐԿԱՆԱՑՈՒ Թ, ԹԷ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՅԱՏՈՒԿ ԱՌԱՋԵԼՈՒԹԵԱՆ ՄՈԳ

**Ժան Հալլամեան**

-ԱՐՑԱԽԸ ՀԵՏ ՊԱՏԵՐԱՋՄԵԱՆ ՇՐՋԱՎԱՅԻՆ

**Յովիկ Աւանեսով**

-ՄԵՐ ՄԵԾԵՐԸ. ԿԲՐԱՋԱՄ ԶԵԾԻԾԵԱՆ, ԾԱԾԿԱՆՈՒՆՈՎ՝ ԿՅՐԱՆ Վիզեն Գիզեն Գուրգեան ՀԵՐԵԱՆ

-ԺԱՄԱՆ Ե, ՈՐ ՇԵՆՔ ԲԱՐՁՐԱՑՆԵԼՈՒ ԶՈՒԳՎՅԵՇՈՒ ՄԻՏՔԵՐ ՈՒ ՅՈԳԻ-ՆԵՐ ԽՈՅԱՑՆԵՆ

**Մարիա Գաբրիելեան**

-ՄՏՈՐՈՒՄՆԵՐ ԵՒ ՄԱՂԹԱՆԵՐ

-ՄԵԴՐԱԿԱԿ ԿԵՊԵՆԼԵԱՆ ԵՒ ՀԱԼԵՊԻ ՀԱՅԵՐԵՆ ԿՈՎՁԻՆ ՕՐՎԹԵՐԸ  
**Լեռն Շառոյեան**

#### Հարցագործներ

-ՀՀ ՄԱՐԴԱՍԻՐԱԿԱՆ ԽՈՒՄԲԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒԹԻՉ ԳԱԴ. ԱՐԿԱՏԻ ՏՈՆՑԵԱՆԻ ՀԵՏ

**Հարցագորոյց Վարեց Լուսին Ապաճեան-ԶիլԱբօշեան**

-ԱՐՑԱԽԱՐԱՅ ՎԱՐԱԳԱՆ ԽԱՋԱՏՐԵԱՆԻ ՀԵՏ

**Հարցագորոյց Վարեց Վեհան Պարումեան**

#### Գեղարուեստական

-«ԲԵԿՈՐՄՆԵՐԸ» ԴՐՈՒԳԱՆԵՐ ՀԱՅ ՊՈՂՈՍԻՆ ԿԵՎՆՅԵՆ (ՀԱՏՈՒԱԾ-ՆԵՐԸ)

**Արաբերէն Թարգմանութիւն՝ Դուրի Ազեղեան**

-ՓՈՂ-ՓՈՂՈՑ

**Սոսի Միջոյեան-Տապապաղեան**

-ՊԱՏՏԱԿԱՆ ԵՇ ՀԵՏԵՒԱՆ-ՄԻՆՉԵՒ ՎԵՐ ԳՆԱ

-ԵԹԵ Կ'ՈՒՉԵՍ ԳՐՈՂ ԴԱՌԱՆԱԼ -ԽՆԴԱՑՈՂ ՍԻՐԸԸ

**Ավագերէն Թարգմանութիւն՝ Սոսի Միջոյեան-Տապապաղեան**

-ԲԱՆԱԿԱՏԵՐԸ ԾՈՒՒԹԻՆԵՐ ԿՎԱՆԱՆԴԻ ՄՎԱՒԻՆ

**Մարուշ Երամեան**

-ԿԱՐՈԾԸ

**Յակոբ Միքայելեան**

-ԿԱՆԹԱՐԱ - ԶԻՆՈՒՈՐԻՆ ԵՐԱԸԸ

**Մարիան Պերիզլեան-Ղազարեան**

-ԿՄՎԱՆՈՐԸ ԽՆՎԱԿԻՆԵՐՈՎ

**Լանար Պապեան-Զիլէճեան**

-ԳԻՒՏԸ

**Պերճուիի Աւետեան**

-ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆ - ՅԻՍՈՒԵՆ ԵՏԶ

**Յակոբ Նալպանտ-Տլուլեան**

-ԿՎՐՄԻՐ ՃԻՉ

**Յարկարոդ**

-ՑՈՐԵՆ

**Յարկարոդ**

-ՅԱՆՈՒ ՀԱՑԻ ՈՒ ԽԱՂԱՐՈՒԹԵԱՆ - ԴՐՈԾԻՆ

**Յուշիկ Ղազարեան**

-ՎԱՐ ՅՈՅՍԵՐՈՎ - ՏՎԱԹԵՒ - ԶԵՇՈՒԵՆ ԵԿԱԾ - ԵՐԹԱԸ

**Լեռնա Գարագիւթիւր**

#### Կրօնաբարոյական

-ԽԱՂԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԵՐՄԱՆԵԼ

**Խորեն Զիլյ. Պերիզլեան**

-ՄԱՐԴՈՒՆ, ԹԷ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԹԱԳՎԱՆՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

**Դոկտ. Յրայր Ճեյլճեան**

#### Երիտասարդական

-ՊԱՏՈՒՐԱՆ

**Արփի Իննեժիկեան**

-ԶՐՈՒՑԵ՞Լ, ԹԷ ՃԻՃԱԼ

**Կիթառ Ալբենեան**

-«ԼՈՅՍԵՐ» - ԿԵՎՆՔԻՆ ՅԱԿԱՆԱԿ - ՈՒՉԱԾԸ

**Վեհան Պարումեան**

-ԶԱՎԱՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻՆ ՊՏՈՒԻԾ

**Ամի Պողիկեան**

-ԿՂՋԱՆԵՐՈՒՄ ՕՐՎԹԵՐԸ

**Սիլվի Զիլճեան**

-ԶԱՂՑՐ ՅՈՒԵՐ

**Վանայ Պարմաքզեան**

-ԵԹԵ ՈՉ ՄԵՆՔ, Ո՞Վ ՈՒՐԵՄ

**Արփի Գերգեան**

#### Կնոջական

-ՅԻՇԵՆՔ ՅԱՅԿԱԿԱՆ ՎԱՐԱՆՈՐԸ

**Սեւան Ազարիկեան-Պարմաքզեան**

-Ի՞ՆՉ ՏԵՍՔ ՊԵՏՔ Ե ՈՒՆԵՆԱՅ ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԹԱՆ ՍԵՂԱՆԸ

**Սոնա Տէր Պողոսեան-Տարագիւթիւր**

## Lecture

## ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆՈՐ ՄԱՐԶՊԱՆԻ ՌԵՄԵ...



Ս. Մահմետեցեալ

Քանի մը ամիս առաջ, երբ Նիկոլ Փաշինեան Ազգային ժողովի թեմեն ճակատարաց յայտարարեց, թէ Գորիս-Կապան ճամրուն՝ ազերիներուն կողմէ խլուած ծանօթ հատուածը ազերիներուն կը պատկանի (Եւ ՔՊ-ական «Երգչախումբ»ը անմիջապէս ձայնակցեցաւ անոր), սրտցաւ սիևնակ մը արձանագրած էինք, նախատեսելով, որ Փաշինեան (Եւ Պապիկեան ու ուրիշներ) կրնան Հայաստանի մեջ Ատրպեյճանի արտակարգ եւ լիազօր դեսպանի ու այլ պաշտօններու կոչուիլ, որովհետեւ լիովին կը պաշտպանեան Ալիեւի տեսակետներոն:

Այսօր, սիրելի ընթերցող, Նոյն սրտցաւութեամբ կ'ուզենք հրապարակաւ խռոտովանութիւն մը ընել, թողութիւն ստանալու յոյսով։ Կըխստովավիմք, դրևման նախատեսութիւն ընելով, սիսալա՞ծ ենք Եղեր, չարաչա՞ր սիսալած։ Մարդուն (Եւ խմբակիցներուն) աչքը շատ աւելի բարձրերը ուղղուած են յայտնապէս, կը ճգտին շատ աւելիին՝ քան դեսպանի կամ նման դիրքերու։ Փաստորեն, իր վերջին «մամլոյ ասուլիս»ին, Փաշինեան գործնապէս փաստեց, թէ ապահոված է պաշտօնի բարձրացում մը՝ Յայստանի... մարզպանի պաշտօնը (Վաղն ալ կրնայ սահմանադրական փոփոխութեան խաղը ըստ այսն ձեւաւորել), եթէ ի վերջոյ քանը հոն հասնի, որ Յայստան վերածուի, ուղղակի կամ անուղղակի կերպով, թթական վիլայէթի (Ասրաբէճանը արդէն Արեւելեան Թուրքիա է, ըստ համաթուրանական ծրագիրին):

Փաստորին, հերիֆը (ուրիշ ի՞նչ որակում տանք, քանի «դաւաճան» կոչումը զինը ջղագրգիռ կը դարձնէ) առանց բարերը ծամծմելու յայտարարեց, որ Արցախը երբեք կտրպեցանի կազմեն դուրս չէ Եղած, թէ՝ Արցախի նախկին քնակիչ ազերիներս ալ իրաւունքը ունին (լուելեայս ըստ կ'ուզեր, թէ հայերս իրաւագրկած ենք զանոնք, ինչպես Ալիեն ու իր «Երեց Եղբայր» երտողանը կը յանկերգեն), անուղղակիորին յիշեցնելով իր այս «հանճարեղ տեսութիւնը», թէ՝ Արցախի հարցին լուծման տարագը պէտք է ապահովէ նաեւ ազերիներուն համատու- պայքարի ուղիները, արձանագրեցին որոշ յաջողութիւններ, ծախողութիւնները աւելի առատ եղաւ Անոնց խօսքն ու գործը մեկսակէսունեին Յայաստանի ու Արցախի ՀԱՅՎԱԿՎԱՆ ՊԱՏԿՎԱՆԵԼԻՌԹԻՒԾԸ Սա իրենց հնարած տեսութիւնը չեղայլ պարզապես հաւատարմութիւն Յայկի, Արամի ու ժառանգորդներու օրերէն կուտակուած՝ դարաւոր աւանդին, ՊԱՏՎԱԿՎԱՆ ԱՆՎԻՃԵԼ ՃԾՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒԽ:

Կը յիշեք, չԵ՞ Երբ աւելի քան  
1550 տարի առաջ Վերջ գտաւ Ար-  
շակունիներու թագաւորութիւնը  
(սա Ասիի վաճառքին մօտաւորապէս  
հինգ դար առաջ էր), Տիգանն սատած  
թագաւոր մը Հայաստանը (իր տի-  
րապետութեան տակ անցած քաժի-  
նը) վերածեց մարզպանութեան,  
Նշանակելով կառավարիչներ՝  
մարզպաններ (Հայաստանի  
առեւմտեան միոր պատահին այ.

որ անցեր Երյոյներու տիրապետութեան տակ, կը կառավարուեր յոյն կառավարիչներով, որոնք կը կոչուեին սատրապ): Յայութիւնը չհանդուրժեց այդ վիճակը, Մամիկոնեաններու ժառանգորդ Վահանը շուրջ երեք տասնամեակ պայքարեցաւ բանին Եւ գործքով, Նուարսակի դաշնագիրով Վերականգնեց Յայաստանի ինքնավարութիւնը (սակայն ինքնիշխանութիւնը՝ թագաւորութիւնը կորսուած մասց): Յայաստան եւ հայութիւնը այնուհետեւ ան-



յան աւելի՞ երկարատեւ տաք (քան  
թէ բարեխառն) փուլերէ, Մինչեւ որ  
Բագրատունիները (Ետոյ Նաեւ Արծ-  
րունիներն ու Սիւնիները) վերա-  
կասզնեցին հայկական անկախ իշ-  
խանութիւնը:

Յետոյ, պատմութեան անիլը կանգ չառաւ Անիի վաճառքով ու անկախութեան կրուստով։ Հայատան, Բագրատունիներէն եւ Ժամանակակիցներէն ետք, մտաւ իսաւարի դարաշշղաններ։ Օր մըն ալ, Երգորսի հայոց լեռներէն հևած ձայնեն շա՛տ առաջ, նոյնինքն ՀԱՅԿԱԿԱՆ Վրցախէն ծագեցաւ լոյսի առաջին շողը. հսրայէլ Օրի, Դաւիթ Բէկ, Միխիար սպարապետ եւ յետնորդներ բացին քաղաքական եւ բազկի պայքարի ուղիները, արձանագրեցին որոշ յաջողութիւններ, ձախողութիւնները աւելի առատ եղան։ Անոնց խօսքն ու գործը մեկնակէտ

ունեին Յայտատանի ու Արցախի  
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՏԿԱՆԵԼԻՌԵՒՆԸ  
Սա իրենց հնարած տեսութիւնը չեղաց  
այլ պարզապես հաւատարմութիւնը  
Յայկի, Արամի ու ժառանգորդներուն  
օրերէն կուտակուած՝ դարաւոր  
աւանդին, ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԱՆՎԻՃԵԼԻ  
ՃՈՒՐԱԾՈՒԹԵՒՆԵՐՈՒՆ

Յետոյ Եկան պայքարի ու ան-  
կախութեան բիլեղացման փուլե-  
րը: Յայաստանի անկախութեան  
հօչքումն է կորուստն ետք, մին-  
չեւ իսկ ստալինեան ծանօթ կամա-  
յականութեան տրամաբանութ-  
եամբ, Արցախը եղաւ ու մնաց հայ-  
կական, իսկ «Ասրաբեջանի սահ-  
մաններուն մէջ իսքսավար մարզ»ի  
անոր Նկարագիրը նման էր թուրքական պատճենի վեցական գույքի վրա: Իր պատճենը առ այդ ժամանակ մասնաւուն էր առաջարկ կատարելու համար: Այս պատճենը առ այդ ժամանակ մասնաւուն էր առաջարկ կատարելու համար:

քուեսպ: Սա «հեռաւոր անցեալ»ին չպատահեցաւ, այլ մեր օրերուն, Փաշինեասի եւ Նմաններու քաղաքական ասպարեզ բերութելու օրերուն...

Իսկ իհմա, Փաշինեան Էթենտին՝ Ալեքսանդր Կամ Երտողանի կողմէ մարզպան Նշանակուելու յաւակնորդ, կը փորձէ ին կարգին պատռել պատմական ճշմարտութիւնները, ոչևացնել Դավիթ Բեկն առաջեւ յաջորդներուն օրերուն ամրագրուած՝ հնադարեան ճշմարտութիւնը, յայտարարելով, որ... Դարբադը Աստրապէճանի կազմէն դուրս չէ եղած։ Յայսատանեն ալ հոներ զիշած է եւ պատրաստ է նոր զիջումներ ընելու, «սահմանազատում եւ աշխարհական իշխանություն» ընդունում է առաջարկը։

սահմանագծում» ընթլու համար ըս-  
տովնելով Արդպեճանի համար ամե-  
նեն նպաստաւոր՝ «խորհրդային  
օրերու վարչական բաժանումի քար-  
տեզներոց»։ Մտային շլուքինը սահ-  
ման ունի՞, իսկ մարզպանամետու-  
թի՞ւնը...

Հիմա աւելի պարզ աչքերով կը տեսնե՞՞ք (Եթէ այդ կառողութիւնը չէք բթացուցած), թէ Փաշինեան, Արայիկ Յարութիւնեան (ո՞չ Արցախի Արայիկը) եւ Ընկերութեան 2019-ի Հոկտեմբերին ինչո՞ւ որոշեցին համալսարան մուտքի համար հայագիտական որոշ Նիւթեր շնչել ընտրթիւններու ցանկես։ Տերիֆներո՞ւ չեն ուզե՞ր որ Նոր սերունդը ծանօթանայ, կաա ունենայ մեր հին ու Նոր պատմութիւններուն հետ, իսկ ունեցողն ալ ուղեղալուացքի կ'ենթարկեն, որպեսզի մոռնայ, եւ օր մըն ալ միայն զիրենք ընդունի իբրեւ «պատմական ճշմարտութեանց» ռահվիրայ եւ աղքիր։ Եթի պատմութիւն եւ ճշմարտութեանց յիշողութիւնը շնչուին, շատ աւելի դիրիին կ'ըլլայ զանգուածը համոզելը, որ մենք՝ հայերս սիսալներ գործած ենք դարեր շարունակ, Արցախը Արտաքիմանակնամանները... Արդպե-

ճանի գոյառումեն շա՞տ առաջ, իսկ  
վաղը, երբ Հայաստանի ինքնիշխա-  
նութիւնն ալ, պատմական դաժան  
և այս պատմական դաժան հայութիւնը  
էաւմբ, չիր դառնայ, Փաշինեան  
կրնայ դառնալ մարզպան, իսկ իր  
գործակիցները՝ համապատասխան  
իշխանիրեն:

## Ախորժակները կրնան այդքա-

Նով չյագենալ, որովհետեւ «ախործակը (ի վերջոյ) ուտելով կը բացուի»։ Չե՞ որ Երտողանն ալ Յայաստանի ու Արցախի նկատմամբ ախորժակներ ունի. Թուրքիոյ հետ բարեկամութեան եւ գործակցութեան էջը բանալու սիրոյն, հերիֆը կրնայ Ընդունիլ Երտողանի նախապայմանները, իրաժարի Ցեղասպանութեան ճանաշման պահանջնեն, Վրեմտեան Յայաստանի պահանջատիրութենեն, Արցախի մասցեալ պատարիկնեն (Եթէ այս բոլորը արդեն չե ըրած կամ խոստացած), ուրեմն, նոր «սուլթանն» ալ կրնայ այս հայանուն արարածներուն (Եթէ մինչ այդ անուանափոխ չըլլան) վստահիլ «Չանգեզուրի միջանցք»-ի հովանաւորութիւնն ու տնտեսութը։

Ահա թէ ինչպիսի՞ ապագայ կայ  
Հայաստանի մէջ: Ահա թէ ինչպիսի՞  
լիազօրութիւններ ստացած են Փա-  
շինեան եւ ընկերներոց՝ 20 Յունիսի  
ընտրութիւններուն ճամբռով:

Սակայն ամեն բան «տժգոյն ու դժբախտ» չէ, ինչպես որակութեաւ Շուշին՝ տարի մը առաջ: Ո՞չ Միայն Հայաստանի ընդդիմադիր ճակատը, այլ Սոյսինքն Աղօախսը՝ իր ընդդիմադիրով ու արտաքին նախարարով, միշտ իսկ Փաշինեանի «պոչիկը» դարձած իր նախազահով կը յայտարարեն, որ Փաշինեան շրջանցած է իր լիազօրութիւնները, կ'ոչչեացնէ ո՞չ Միայն Աղօախսեան Պայքարին արդինևները, այլ նաեւ անսախ ընթաց Վտանգի տակ կը ոլիկայական աետականութիւնը, ինքնիշխանութիւնը, գոյութեան իրաւունքն իսկ: Կահան Մամիկոնեանի ժառանգութիւնը այսօր ալ կ'ապդի ողջ հայութեան մէջ, եւ փաշինեանասերներուն կը մնայ բանալ աչքերն ու ուղեղիները, օր առաջ վերականգնել Հայաստանին, Աղօախին ու մեր պետականութեան տիրութեան կամքը:

Ահաւոր վնասներ կրա՞ծ ենք. ո՞չ  
մեկ վեճ ու կասկած: «Վնասին ո՞ր  
կետեն ալ դառնաս՞շահ է», ըստած է:  
Դառնալւն ետք, կայ ևաեւ լիար-  
ժեք վերականգնումի մարտահրա-  
ւերը, որ գետին ախտի ջգուի հա-  
յութեան ծեռքերուն միացումով եւ  
մարզպանամետներուն չեղոքացու-  
մով:

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏՈՒՄՆԱԿԱՆ ՄՐԳԱՆԱ-  
ԿՈՎ պարզեւատրուեցան՝

Ա. Մեղրի Ստեփանեան (Ազգ. քարեն Եփիկը ճեմարան)

Բ. Արտաշես Մալաթեան՝ (Հայ Աւետարանական Բեթել Երկրո. Վարժարան)

Գ. Կրես Օտապաշեան (Լ. Նա-  
ճարեան-Գ. Կիւլպէնկեան Կեդր.

Վարժարան) Այս առիթով, Մասիս Եպիսկոպոսը կրկին անգամ շնորհաւորեց միջանակակիր աշակերտուերն ու անոնց ծնողները, ինչպէսնաեւ վարժարանի տևորդներն ու պատասխանատուերը եւ Նոր Տարուան առիթով իր լաւագոյն քարեմաղթութիւններ իրեն այցելեցի:

Աւարտին տեղի ունեցած կրկին  
հիւրասիրութիւն եւ շնորհաւորա-  
կան քարեմաղթութիւններու փոխա-  
նակում:

# Թուրքիոյ ճուրջ

## ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԱՄ-ԻՆ ԵՏՔ ԹՐԲԱԿԱՆ ՊԱՇՏՈԱՆԱԿԱՆ ՄԻՏԱԴՐԱԿԻ ԽՈՇՈՐԱՎՈՐԻ ՆԵՐԿՐՈՒՆ Է

Կտրաբեճան 2021 թուրականի դարձած է Թուրքիային պաշտպանական եւ օդատիեզերական արտադրանքի երկրորդ ներկրողը:



Նախորդ տալի ամենամեծ ներկրողը եղած է ԱՄՆ-Ծ՝ 1 մլր. 127 մլն. 861 հազար տողար: Պաշտպանական եւ օդատիեզերական թթվական արտադրանքի ներկրումով ԱՄՆ-ին կը յաջորդեն Կտրաբեճան՝ 202 միլիոն 221 հազար տոլլար, քառարո՞ 180 միլիոն 547 հազար տողար, գրաբական Միացեալ Եմիրութիւնները՝ 161 միլիոն 526 հազար տողար, Մարդո՞ 159 միլիոն 667 հազար տողար, Գերմանիան՝ 154 մլն., Եթովպահան 125 մլն., Ուգրահիան 124 մլն. տողար:

## ԹՈՒՐՔԻ ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՈՎԿ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՅ ԸՆԴՐԻՄԱԳԻՐ ԳԼԻՍԱԽՈՐ ՈՒԺԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԹԵՂՆԱԾՈՒ ՈՐՈ՞Ն յաղթանակը հաւանական կը համարէք»:

Թրքական «Haberturk» թերթի լրագրող Ֆաթիհ Ալթայլըն Twitter-ի վրայ հարցախոյց կատարած է յառաջիկայ նախագահական ընտրութիւններուն գլխաւոր ընդդիմադիր ուժ համարուող, թեմալական ««Ժողովրդահական կուսակցութեան» (ԺՀԿ-CHP) հաւանական թեկնածուին մասին:



Չոււերկութեան, որուն մասնակցած են 400 հազարուն աւելի օգտատեր, առաջարդուած է հետևեալ հարցումը. «Հաս ծեղի՞որպէն ԺՀԿ-ի նախագահի թեկնածու որո՞ն յաղթանակը հաւանական կը համարէք»:

Ի տարբերութիւն յնթացած իրապարակուող հասարակական հետազոտութիւններու արդիւնքներուն, այս անգամ ճայներու 52,6 տոկոսը պահուած է ԺՀԿ գործող նախագահ Քեմալ Չըլչըտարօղուուն:

28,8 տոկոսը պահուած է Ազգարայի քաղաքապետ Մանսուր Եաւաց շահուածուածուուն, իսկ 18,6 տոկոսը հաթանպուի քաղաքապետ Էրեմ Իմամջոլուուն:

## ՊԱՇՏՈՆԵԱՅԻ ԿԱՐԻՔ

Թերիոյ Յայոց Թեմի Կալուածոց Յողաբարձութիւնը կարիքը ունի Նոր Գիւղի ազգապատկան «Սիս» շենքին համար միջին տարիքի պահակի: Թեկնածուները պարտին ներկայանալ Ազգ. Առաջնորդարանի Կալուածոց Յողաբարձութեան գրասենեակի քարտուղարութեան:

Յաւելեալ մանրամասնութեան համար դիմել հետեւ հեռաձայնի թիւերուն՝ 2122756-2122758:

**Թերիոյ Յայոց Թեմի  
Կալուածոց Յողաբարձութիւն**



## ՀՈԳԵԱՆԳԻԱՏ

Ամեւան ընտանիքը շնորհակալութիւն կը յայտնի բոլոր անոնց, որոնք անձամբ, ծաղկեպսակով, նուիրասուութեամբ կամ հեռաձայնով մասնակից դարձան իրենց հարացատին:

## ՀԱՆԳՈՒՅԵԱԼ

## ՍԱՐԳԻՍ ԱՃԵՍՆԻ

մահուան սուզին:

Համագույշականութիւն հոգեհանգստեան պաշտօնը պիտի կատարուի Կիրակի, 16 Յունիս 2022-ին, յաւարտ Ս. Եւ Ասմահ Պատարագի, Ս. Աստուծածին Եկեղեցւոյ մէջ, Վիլաներ - Յալէայ:

Յետ հոգեհանգստեան արարողութեան ցաւակցութիւնները պիտի ընդունուին Եկեղեցւոյ ներքնասրահին ներս:

## ՈՎԿ Ե...



Պարգև Աւագեան

Ուսիսը կանոնագիր անգիր ու գրաւոր

Բարեկամներ մօտիկ ու հեռաւոր

Բայց այս բոլորը չեն մեղմացներ մեր վիճակը ահաւոր

Հայրենիքն ու ազգս դարձած են վիրաւոր

Իշխանութիւնը ընտրած է ճանապարհ անսովոր

Եթե հեռաւաս կը դառնաս վախեկոտ

Իսկ մօտենաս կ'որակեն թեզ պատեհապաշտ ու թուլամորթ

Միակին մտածենք այս բոլորն ետք՝

Ո՞վ է վարպետ, ո՞վ աշկերտ

Ո՞վ է ուսուցիչ, ո՞վ աշակերտ

Ո՞վ է բանգետ, ո՞վ տգետ

Ո՞վ է ազգային, ո՞վ քաղաքագետ

Ու այսպէս շարքը երկար մեզ կը դարձնէ ապիկար, իսկ մեր ընթացքը կը մնայ անկատար՝ մէկս միւսն ոչ լուր ունի ու ոչ ալ խապար:

Մտորումներ, որոնք ունին սկիզբ ու չունին վերջ կամ աւարտ:

Պատմութիւնը սրբվեցուցած է՝ երբ չենք դարձած միակամ ու բռնցուած, երբ չենք կրցած քաղել այս պարզ դասը կառչած մնալու կոճին, որքն ալ հաստ ըլլայ ճիւղը ծարին, կը վտանգուի գոյութիւնը անոր, երբ



ի ճակատագրին ճգած ես նոյնիսքը՝ կողմը ծառին:

Մենք այսօր, աւելի քան երեքը, կարիք ունինք ազգային անվտանգութիւն ապահովելու երաշխիքն, որուն անունն է «Միասնակամութիւն»:

Վստահ եմ, որ քաջանաօթ էք այս բոլորին... պարզապես ընթանուր գործին շահը հ նկատի ունենալով հարկ համարեցի անգամ մը եւս յիշել մողուած, քայ միշտ այժմեական այս ճշմարտութիւնները:

Անհատապես եւ հաւաքարար ոչ միայն կը մերժենք հայրենիքի մէջ սխալվ ստեղծուած անվստահութեան մթնոլորտը, այլեւ՝ թէ՝ Կրցախի ազատագրութեան, թէ՛ Յայաստանի շրջափակման վերջ տալու, եւ թէ անկախութեան մեր երթը խոչընդոտող դժուարութիւնները յաղթահարելու ճակատնորուն վրայ գործակցութեան մեր ձեռքը միշտ պարզած կը պահենք հայրենի պետութեան ուղղութեամբ, նոյնիսկ եթե անոր իշխանութեան դեկ այսօր ստանձնած գործիններ ի վիճակի չեն ձերբագատելու Դաշնակցութեան մէջ «ուղղակի թշնամի» փնտուելու հին ու սնանկացած ոճեն...»

Իշխանութիւնը իր մշակած գաղափարախօսութեամբ նպատակ ունեալով Յայաստանի եւ անշուշտ հայ քաղաքական մտքի ապագայնացումը, առաջին եւ հիմնական քայլը առնելով իսկ կը հաստատէր, որ ապահութեան եւ անկախութեան ամենն «շօշափելի» երաշխիքը վերջ տալու է այսպէս կոչուած Արցախի անկախութեան պահանջատիրութեան, Յայ Դատի կամ Ազատ, Անկախ եւ Միացեալ Յայաստանի հետապնդման «ցնորդին»:

Զգտումը, եթե խորամանկութիւն չէ, չափեն աւելի քաղաքական տիաս սութիւն է:

Վերջապես ընդգծելի է հայրենի պետութիւնն ու օրուան իշխանութիւնը զանգանելու, պետականութեան ամրապնդման անսակարկ նուիրուելու, քայ իշխանութեան սխալներուն դէմ յանդիման ժողովրդավարականոր ընդդիմանալու, Դաշնակցութեան ազգային ուղղութեան ազգային ուղղութեան:

Մասնաւանդ, որ իր անկախութիւնը ամրագրելու ճամբուն վրայ Յայաստան կը դիմագրաւ անձնական եւ խմբային շահագրգութեամբ պետութիւն եւ Երկիր դեկավարողներու յոթեգոյն վտանգը: Դաշնակցութիւնը միշտ դէմ եղած է ազգի եւ հայրենիքի դեկը անհատներու բախտին յանձնելու փորձութեանց:

Այսօր՝ յաւելաւ պատճառներ ունինք ահազանգ ինչեցնելու իշխանութեան նման փորձերուն դէմ:

Ցանկալին տեսնելու մղումով իշխանութիւններու նկատմամբ ընսադատական կեցուածք չունենալու ու քաղաքական սխալները մատնացոյց ընելու յաւրգանութիւն չունենալու ալ համազօր է ազգակողծան գործունելութեան:

### ԱՍՏՈՒԾՈՐՈՒՇՆ ԾՆՈՒՆԴԻՆ ՊԱՏԳԱՄԸ՝ ԱՅՍՈՐՈՒՎՆ ՄԱՐԴՈՒՆ



Հակոբ Արք. Գատեհմեան

«Մեջքոն, Գասպար Եւ Պաղտասար, աւետիս, այսօր տօնն է Սուրբ Ծննդեան, աւետիս» (Աւետիսի երգ):

Աւետի քան երկու հազար տարի առաջ, Աստուածորդին 6 Յունուարին Երևանքն Երկիր խոնարհելով ծնաւ ախտորի մը մէջ՝ մարդկութիւնը առանց փոխադարձ ակնկալութեան փորկելու համար: Բեթեհեմի մէջ ծնած Յիսուս մասնւկը խաղաղութեան իշխանն էր, յոյսի մարմնացումն էր, կենաց հացն էր, Աստուածոյ ներկայութիւնն էր (Եմման-

ո՞չ թէ Ջրիստոսի հանդիպելու նպատակով, այլ իրենց խնդրանքներուն ցանկը ներկայացնելու համար: Այսօր մեզմէ շատեր Աստուածոյ թանկարանը՝ Ս. Եկեղեցին կ'երթան իրենց բարեկամերը, ազգականները եւ հարազատները տեսնելու համար: Այսօր մեզմէ շատեր Եկեղեցի կ'երթան ո՞չ թէ Ջրիստոսի ծայսն եւ խօսքը լսելու նպատակով, այլ իրարու հետ խօսելու եւ Յիսուսէն զատամէն մարդու ծայսն լսելու համար:

Մոգերը մեզի կը սորվեցնեն, թէ



ուել), աստուածային սիրոյ արտայայտութիւնն էր, փրկութեան աղաղակն էր, Աստուած-մարդ հաշտարարն էր, ցլօնթեան առիթաբերն էր, մարդկութեան դեպի կենակը բացող հորիզոնն էր, աւետիսի ծայսն էր, աստուածային լոյսի ցոլացումն էր, մարդուն հանգստաշնորհն էր, մարդուն ոտքի կանգնեցնողն էր, արդարութեան արեգակն էր... Աստուածատուրին ծնունդը հմանալէ ետք, մոգերը սկսան նորածին ու ճշմարիտ թագաւորը փնտուել (հմմտ. Մտ 2. 2): Ամենակալը բարձրորդն գլահատելով մոգերուն փափաքն ու նախանձախնդրութիւնը, աստղի մը միջոցաւ գիրենք առաջնորդց նորածին Աստուածոյ ծննդավայրը: Մոգերը փնտուեցին զօրիստոս՝ զվան Երկրագագելու նպատակով (հմմտ. Մտ 2. 2): Եւ երբ անոնք Աստուածոյ ծննդավայրը հասան, խոնարհեցան Տիրոջ առջեւ ու Անոր սրտարուին ու սրտագետ նուերսեր ընծայեցին:

Աստուած այսօր Եւս մեզ դեպի Ջրիստոս կ'առաջնորդէ: Այսօր Ան կ'առաջնորդէ ո՞չ թէ աստղի մը միշոցաւ, այլ իր կենդանի խօսքին՝ Աստուածաշնչին, իր կենդանի Շնորհին եւ մեր կեանքին մէջ իր կատարած բազմազն ու բազմաբնոյթ գործերուն միջոցաւ: Աստուած այս արիթու մեզի կը սորվեցնէ, թէ զԱստուած Եռանդորը խանդապահութեամբ փնտուեցին միջոցաւը պատրաստակամութեամբ նուիրենք Անոր:

Եկեղեցի Երթալ կը նշանակէ Ջրիստոսի Երկրագագել, Անոր բերկրաբեր ծայսն լսել եւ մեր հայեացը Անոր վրայ կեղոյնացնել: Մոգերը պարապ ծերեբրով չերկայացան Ջրիստոսի առջեւ (հմմտ. Մտ 2. 11): Անոնք իրենց այս արաջնորդութեամբ գլուխութիւնին, թէ ճշմարիտ աստուածասիրութեան պէտք է ընկերանան նաեւ սրտայորդ նուերսերը: Պէտք չէ սիալ հասկանք այս նախադասութիւնը. Աստուած մեզմէ նիւթական նուերսեր ու ընծաներ չ'ուզեր, այլ կ'ուզէ որ իրեն նուիրենք մեր հոգիները, մեր սրտերը, մեր մոտերը, ու ոնչ խօսքով՝ մեր եւութիւնը իր ամբողջութեամբ: Ան կ'ուզէ, որ մեր անձերը ամբողջական փափաքով ու պատրաստակամութեամբ նուիրենք Անոր:

Տիեզերքի Արարիչին Որդիին համար այս աշխարհին մէջ տեղ չկար, ուստի Ան ծնաւ ամենախնամարի, ամենահամեստ, ամենադրատ, ամենախեղջ ու ամենանուած վիճակի մէջ: Երկնառածն Ջրիստոս ծնաւ ախորի մը մէջ: Ծնաւ անասուններուն թնակավայրին մէջ: Նոյնիսկ Անոր ծնունդին վերջ, Անոր համար աշխարհին մէջ տեղ չկար. «Սարդու Որդիին գլուխը հանգչեցնելիք տեղ մը չունի» (Մտ 8. 20): Մարդացեալ Աստուածը կարգ մը մարդոց կողմէ ուղղակի վրաստուեցաւ, այլ վայրերու մէջ նախատուեցաւ: Անոր տեղը դարձաւ ատեանը, խաչը, գողգոթան (գանկերու վայրը) եւ գերեզմանը: Մարդիկ միշտ ալ գիշը նախատցին եւ այսօր ալ իրեն հետեւորդներուն կը նախատեն:

Մոգերը զԱստուած փնտուեցին՝ զվան Երկրագագելու նպատակով: Այսօր մեզմէ շատեր Եկեղեցի կ'երթան

Այսօր ալ աշխարհի մէջ Երկնապարգեին՝ Ջրիստոսի համար տեղ չկայ: Ան մասաւ տեղ կը փնտուի: Ան ամեն կողմ դրսեր կը թակէ, հանգըստավայր մը գտնելու նպատակով: Արդեօք այսօր ալ մէնք թոյլ պիտի տավանը, որ Ջրիստոս ախորի մէջ ծնի, թէ մեր սրտերուն, հոգիներուն, մոտերուն ու Եւլեան դրսեր պիտի բանակը՝ զվան ներս հրակիրելով:

Աստուածորդին գիշերուան խաւարին մէջ իրենեւ լոյս ծնաւ, որ պիտի խաւարը ցոր մեր կեանքելն: Ուստի մենք՝ իրենեւ լոյսի որդիներ, ծննդեան խորհուրդը հրական դարձնենք մեր կեանքին ընթացքին, արձանագրելով հաւատքի եւ առաջնի գործեր:

Այսօր ծննդեան պատկերը մեր աշքին առջեւ ունենալով՝ գանը հանդիպելու Աստուածոյ հետ՝ մեր սերը զղումով եւ ապաշխարութեամբ արտայայտելու ու մեր ծգտումն առ Աստուած՝ հաղորդութեամբ:

**Մեծի Տան Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Դարեվանքի աւարտական սան Այնձար, Լիբանան**

### ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԹՅ...

▼ Ակիզը՝ Էջ 12

Սրբազան Յայրը դիտել տուաւ, որ նոր տարին գեղեցիկ աշիք մըն է վերադասաւորելու եւ վերակազմակեանք մեր կեանքը՝ սկսելով տունեւն, հասնելով մինչեւ դպրոց, Եկեղեցի եւ միութիւն: Եւտեւարար, հրակիրուած ենք հոգեւոր մեր կեանքը կշռելու, ստուգելու համար, թէ Աստուած որքանո՞վ ներկայ է մեր կեանքըն ներս: Ուստի, մեր աղօթքները Երկինք բարձրացնելով Մարիամինման արժանի կը դառնանը Աստուած որքանո՞վ ներկայ է մեր կեանքըն ներս: Ուստի, մեր աղօթքները Երկինք բարձրացնելով Մարիամինման արժանի կը դառնանը Աստուած մեզմէ նիւթական նուերսեր ու ընծաներ չ'ուզեր, այլ կ'ուզէ որ իրեն նուիրենք մեր հոգիները, մեր սրտերը, մեր մոտերը, ու ոնչ խօսքով՝ մեր եւութիւնը իր ամբողջութեամբ: Պէտք չէ սիալ հասկանք այս նախադասութիւնը. Աստուած մեզմէ նիւթական նուերսեր ու ընծաներ չ'ուզեր, այլ կ'ուզէ որ իրեն նուիրենք մեր հոգիները, մեր սրտերը, մեր մոտերը, ու ոնչ խօսքով՝ մեր եւութիւնը իր ամբողջութեամբ:

Այս աղիթով, Մասիս Եպիսկոպոս աղօթք բարձրացնելուց առ Աստուած, մաղթելով, որ աստուածային օգնութեամբ բոլոր հիւանդութիւնները կարատին մեր կեանքըն եւ սուրիական հայրենինքն ներս հաստատուի խաղաղութիւն, կայունութիւն, համերաշխութիւն եւ տնտեսական իրավիճակի բարելաւում:

Եթե Պատարագին, Սրբազան Յայրը թափօր կազմած եւ «Ուրախ Լեր» շարականի երգեցողութեան ներջոյ ուղղութեաց դեպի Եկեղեցւոյ ներքանքարին, ուր գեղարուեստական տօնական յայտագիր մատուցուեցաւ, ապա Սրբազան Յայրը ընդունեց ժողովուրդի գաւակներուն, ազգային մարմիններուն եւ միութիւններուն նոր տարուան շնորհաւութիւնները:

Սրբազան Յայրը բարձր գնահատեց Յերանցի խնամակալութիւնը, տնօրինութիւնը եւ տարեցները իրենց կարգին շնորհակալութիւնը յայտեցին Կիրակոս Գոյումենեանը՝ Յայր Երանցի խնամակալութիւնը ամանորեայ շերմ բարեմաղթութիւնները:

Սրբազան Յայրը բարձր գնահատեց Յերանցի խնամակալութիւնը, տնօրինութիւնը եւ տարեցները իրենց կարգին շնորհակալութիւնը յայտեցին Կիրակոս Գոյումենեանը՝ Յայր Երանցի խնամակալութիւնը ի նպաստ իր կատարած ներդրումին համար եւ այս աղիթով գնահատեց բոլոր բարերարները, որոնք նեցուկ կը կանգնի Յայր Երանցի:

### ՀՂԳԵՀԱՆԳԻՒԹԻՒՆ

Հանգուցեալ Պատարագի, Ա. Ակիզը՝ Էջ 12



Հանգուցեալ մահուան Ա. տարելիցի հոգեւանգստեան պաշտօնը պիտի կատարուի Կիրակոս, 9 Յունուար 2022-ին, յաւարտ Ա. եւ Անմահ Պատարագի, Ա. Աստուածածին Եկեղեցւոյ մէջ, Վիլլաներ - Հալեպ:

Եթե հոգեւանգստեան արարողութեան ցաւակցութիւնները պիտի ընդունուին հանգուցեալին բնակարանն ենրս:



## ՅՈՅՍԻ ՏՈՆԱԾԱՌՈՒ

Տիրուկ Մարգարեան-Կարապետեան



Ծառն յոյսեր կախեցի:

Լոյսերուն տեղ  
փափաթերս վառեցի:  
-Աստղն ի՞նչ ընեմ, -  
Ըսի, մեկի նետեցի,  
Փոխարենը՝ սիրտս բերի  
Ու գագաթին գամեցի:  
Տրտում սիրտս  
Գոռաց ուժգին՝  
«Կեանքիս թելը մի՛ կապեր,  
Իմ լոյսերս մի՛ վառեր.  
Ես մեռած եմ երեկութնե,  
Զիս կեանք տալու փորձեր  
Երբեք մի՛ ըներ:  
Անցեալ տարի, Նոյեմբերին  
Ես մեռայ, ու մինչ օրս  
Կուրծիդ տակը  
Կը թփրտամ, ա՛խ,  
Անկենդան՝ Տէրս վկայ:  
Տէ՛, վա՛ր առ զիս,  
Ի զուր փորձեր մի՛ ըներ,  
Տօնածառիդ ես յարմար չեմ՝  
Ի զուր կեանքի մի՛ կոչեր:  
Ես սպոյ ծառին եմ յարմար,  
Եռաբլուր շուտ զիս տար,  
Որ լամ այստեղ ու կակծամ  
Չաւակներուս շիրիմին,  
Եւ կամ Արցախ տա՛ր ու նետ՛՝  
Չոն աղօթեմ ծնկաչոք,  
մինչեւ «Ծուշա»ն Ծուշի դառնայ՝  
Ետ փայլի մեր արեւով,  
Որ շունչ քաշեմ, սեւս պատռեմ,  
Մէր արշալոյսն աւետեմ՝  
Յաղթանակի գինով հարբած  
Մինչ լուսաբաց ես պարեմ։  
  
-ՉԵ՛, չԵ՛, թիւ մը համբերէ,  
Մահուան սեւը  
Բու ուսերէդ  
Ասիին նետ՛ ու լս՛:  
Նոր սերունդը  
Լուռ ու մունջ չԵ՛,  
Անոր ուժին վստահԵ՛,

Աշխարհով մեկ իր տաղանդով

Ոսկի էշեր կը գրէ:  
Վեոր ձայնը լսելի է  
Ու դիրքը մի՛ շտ պանծալի՝  
Եռագոյնը վեհ պահողը  
Յարգանքի է արժանի:  
Սուրբ արիւնով սնած հողին  
Կանչը լսող սերունդին  
Բազկի օարկին չկասկածիս,  
Այլ համբերէ՛, ի՛մ հոգիս:  
«Դամբերանը կեանք Է», կ' ըսեն,  
Դուն այս խօսքին հաւատա՛  
Ու Աստուծոյ հրաշենորով  
Կենդանութեամբ միշտ խայտա՛:

Երբ խօսքերս այս լսեց,  
Կեանքի նշոյլ ցոյց տուաւ  
Ու մինչ օրս մեռած սիրտս  
Ճունչ մը քաշեց եւ ըսաւ.  
-Ե՛հ, դարձեա՛լ համոզեցիր,  
Յուսամ զիս չխաբեցիր,  
Ու պարտութեան կսկիծով  
Ժայթքած հոգւոյս խորերը,  
Դամբերանը սրսկելով,  
Լոյսի լայս դռներ բացիր:  
Դիմա ծառիդ գագաթին  
Նստած «Կոռունկ» պիտ՝ երգեմ  
Ու ոսկեման իլիկով  
Յաղթանակներ պիտ մանեմ։

Յանգչած սիրտս թփրտաց՝  
Կեևաց ժանեակներ հիւսեց  
Ու իմ ծառս, անկենդան,  
Տօնածառի վերածեց:  
Յոյսերս փայլիլեցան  
Ու հաւատք խնկարկեցին.  
Պապուն փափաթերս  
Անամպ երկինը մաղթեցին.  
Ուժգին ինչեց շեփորը՝  
«Սուրբ Ծնունդ»ը աւետեց  
Եւ մեր երդիքը հայկեան  
Ճողաց՝ կանթեղներ վառեց։

## ԱՒՏՈՒՄԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

Խորեն Ծինյ. Պերժիզլեան



Եղակի տօն ողջ մարդկութեան  
Խօսուն խորհուրդ վայելչական  
Աստղն է նաեւ յուշող վկան  
Թէ ծնաւ Տէր Յիսուս Կրթան  
Խաղաղութեան բարի հշխան։

Ուրախութիւն երանական  
Օրիներգութիւն գրաւչական  
Մեծ յայտնութիւն Տէրունական  
Աւետախօս ձայն ցնծութեան  
Փառք հրաշափառ Ս. Ծննդեան։

Գալուստը լուր վաւերական  
Վյցելուներ մօտեն տեսան  
Աշխարհ եկած ծնեալ Մեսիան  
Պատիր տուին նուիրական  
Օծեալը սուրբ ստոյգ ճանչցան։

Ցու ծնունդով գերբնական  
Սերունդները օրինուեցան  
Ցու մսուրդ սովորական  
Խոնարհութեան հանդիսարան  
Ցոյց կու տայ մեզ լոյսի ճամբան։

Մարդը անկեալ մեղանչական  
Կարիքն ուներ ազատութեան  
Որ գտնէ ելք մը իսկական  
Ապրի առանց ստրկութեան  
Ըլլայ ընտիր եւ պատուական։

Աւետաբեր տօն ծննդեան  
Ոսկի առիթ յուսադրական  
Տիրոջ սէրը անխտրական  
Ավչափելի, չունի սահման  
Զերմ ապրումի ներշնչարան։

Եկեք ցնծանք մենք միաբան  
Գովեր հիւսենք աղօթական  
Թռոլ մեր կեանքին մէշ տեւական  
Յիսուս մանկան ճիշերն ըլլան  
Կեղծ աշխարհի ձայնին փոխան։

**ՆՈՐԸ ԵԿԱՔ,  
ԲԱՑՑ  
«ՀԻՆՇ ՄՆԱՑ»**



**Գլուխ Պետիկեան**

Յիշ տարին անցաւ, գևաց: Այլ եւս նորութիւն մը չէ: Սակայն նորութիւնը այն է, թէ իր հետ նաեւ գացին մեր բոլոր յոյսերն ու ակնկալութիւնները, սակայն ո՞չ մեր դժբախտութիւնները:

Յիշը գևաց ըսինք: Այո՞... մեզի, մեր մօտ ձգեց մեր բոլոր հարցերն ու խնդիրները: Տարին գևաց առանց լուծում-դարման գտնելու մեր հայրենի եւ սփիդոցի հին ու նոր ցաւերուն, մեր հարցերուն, մասաւանդ, որ տակաւին տեսանելի են Արցախեան երկրորդ պատերազմի «ցաւալի» եւ «ողբալի» սպիները ու անոնց հետ կապուած մեր ողորմելի աղաղակներու եւ ցաւի ու սուզի մեջ գալարուող մրմունչներու արձագանքը եւ յատկապես՝ մեր յոյսը:

Վրդե՞ք 2021 տարին մորցաւ իր հետ տանի մեր բոլոր հարցերն ծնունդ առած այդ ցաւերը: Չեմ գիտեր եւ չեմ ալ կարծեր: Մեյ մը, մենք մեզի հարց տանք:

Պատասխան.- մենք ենք, որ չտուինք, որպանայդ «բռնորդ», իր հետ տանի, որովհետեւ, մեզի համար եւ ամեն բան առաջ նման ամենօրեայ «զբաղումներն» պետք էին: Կարծես, ա՞լ ուրիշ ընելիքներ չունենայինք: Փոխանակ լուծումներ որոնելու, անցնող ամբողջ տարին մեր նոյն հարցերը «օճենլով» անցուցինք: Կարծութեան հարց:

Նաեւ ըսեմ, որ շատերու համար կրկնութիւններ պիտի թուին ըլլալ այս տողերը, որովհետեւ այս բոլորի մասին, ամեն առիթով արդեն մտահոգ գրիչներ, ըսած, գրած, մատնանշած, եւ թելադրած էին: Նաեւ՝ զգուշացուցած:

Ուրեմն, «ասոնք» նորութիւններ չեն:

Ահա թէ ինչո՞ւ եւ ինչպէս կորպընցուցինք մեր ներքին անդորրութիւնն ու հոգեկան խաղաղութիւնը:

Բայց..., եւ որովհետեւ, ինչպէս միշտ, դարձեալ հայրենիքը բարախած է սրտիս, կրկնութեան գնուվ, կ'ուզեմ ըսել եւ գրել, թէ բոլորին նման, ես ալ զարմացած եմ: Տարրորինակ զգացում: Որովհետեւ, տեսանելի է ազգային մեր ներկայ կեանքի խառնաշփոթ վիճակը: Ի՞նչ անոնով կարելի է մկրտել մեր երկրի ներկայ կացութիւնը: Ամեն բան խառնակ, անսորդ եւ շկրթ՝ գիտու պատուտ տալիս աստիճան: Տեսակ մը ներքին վախեն, հոգիս պաշարուած է երկիւով: Ամբողջ տարին, փոխանակ երկրի սահմաններու ամրապնդումը եւ յատկապես մեր բանակը կարգի բերելու, մեր ծեռքերով, մեր արարութերով, մեր «գործերով» եւ խօսքերով, յաճախ աղետաբոյր ախորժակներու ծիրաններու մեջ պահեցինք մեր հայրենիքը, ու զայն կրկին անգամ նետեցինք կեղտոտ ներքին քաղաքական խաղերու ցեխին մէջ:

Բայց... ո՞վ եմ ես, որ այսքան համարձակ եւ հրապարակային կրկնամ փոել մեր ներքին «լուացքը»:

Թիւնը յաղթէ: Ամեն մարդ արդարութեան վերահաստատման համայնական սպասումի մէջ է: Մենք ազգովին քաղաքացիական պարտք բարձր գիտակցումով, պարտիկա անորոշապատել: Անորճամբան հարթէ: Տեսանելի է, թէ ինչպէս մեծ ու փոքր ազգեր անվերջ կը գիտնուին: Կը զինուին, որովհետեւ գալիք օրերը անստոյդ են իրենց համար: Լոյսեն եւ իրականութենեն խոյն տուող մարդկութիւն դարձած ենք... կարծես: Կը ծամենք եւ կ'որոճանք մեզ կի հրամցուած լուրերն ու մեր մա-

շեցտած էինք միշտ: Աւելին՝ ժամանակը եւ մենք նոյնանալու կարեւորը: Մեր մտքի եւ աչքի պատուհանները լայն բանալ եւ միեւնույն ատեն թօթուեւ մեր ենթիւնները եւ վերագնահատութեան ենթարկել մեր կեանքը:

Ազատ եւ անկախ հայրենիք մը ունենալու պահելը պետք է արթնուց ցեղին ոգին:

Մեկ օրուան յաղթանակով ուրախացող չմսանք: Այս հարցերուն մօտենալու քաջութիւնն է եականը, որպեսզի մեր երկիրը յետինորդային երկիր չդառնայ, չշարունակել մասայի: Չղատիկ: Ըլլայ «Նորմալ» երկիր, ինչպէս որ Երեւանի մեր հայրենակիցները, իրենց բերկին ծամօն դարձուցած են:

Ծատերու համար, Յայաստանը տակաւին Խորհրդային տարիներու բերք չէ կրցած թեթեցնել: Ակներեւ են՝ կաշառակերութիւնը, օրէնքներու խախտումը, օրէնքներու հսկական եւ համահաւասար գործադրումը եւ մանաւանդ նախկին թանձրացած մտածելակերպն ու վարուելակերպերը: Մեկ խօսքով՝ օտարամուտ կենցաղը:

Վերջ ի վերջոյ, բոլորս ալ մեր մտքերու խաղաղութիւնը կը փետոնենք: Տակաւին աւելցնեմ. - Սփիւրքի մասին մտածող ալ չկայ:

Լաւ յիշեցե՞ք, որ Սփիւրքը Երկար չի կրնար ապրիլ, առանց հայրենիքի:

Նայինք 2022-ին, ինչ «լուծումներու» պիտի կարենանք հասնի եւ ինչ անակնկալներու պիտի հասնի պիտի:

Աստուած գիտէ՞ ու նաեւ՝ մենք:



գիրը: Իր հողը: Իր հաւատքը: Իր մշակոյթը եւ մանաւալու իր լեզուն:

Այս տարրերն են, որ հայր հայ' կը պահեն: Չմոռնանք: Ու եթէ գտնուիստարդերպահող-պահպանող դեկավար մը, մենք բոլորս ալ իր առաջ, ծունկի կուգավաք եւ երախտապարտ՝ շնորհակալութիւն կը յայտնենք: Այս բոլորը կրկնելով կ'ըսեմ, որովհետեւ անձնապես, թենիւ պարզ, համեստ, հայ «գաղթական» մըն եմ, որ հայրենիքն ակամայ հեռու կը ընակի եւ սակայն իմ հայրենիք իմ օրացոյցս դարձուց եմ:

Վերջապես՝ սովորական հայ մըն եմ, որ կը գիտակի իր ազգի ճակատագրի ճարպիկ եւ սակայն վտանգաւոր խաղերուն: Այս բոլորին համար գուշակ ըլլալու կարիքը չկայ, որովհետեւ այս օրերուն աշխարհ մեզի կը բացուի եւ կը ժամփի համակարգի բառերով եւ կայցերով:

Անոր համար, բոլորին անհամար հարցումներ ունիմ: Եւ որովհետեւ անցեալ տարի պատասխան մը չնունցայ, այս որ երրուն կրկին կը փորձեմ հարցնել: Թերեւս, այս ընթացքով, այս տարի ալ բոլոր հարցումներուն պատասխանները դարձեալ չգտնեմ եւ կամ չունեամ: Ի՞նչ ընեմ: Յանցանքը իմն չէ:

Նախ ըսեմ, որ ամբողջ ինը տարին շնորհիւ այդ անհետա «քորոնա» ժամկի երկար եւ անհամ ներկայութեան, աշխարհը շարունակեց մուալ հիմնովին եւ բոլորովին անախործ «ծանօթ» մը: Ճիշդ է, որ այս գեղեցիկ երկրագունդին վրայ ամեն ինչ կարգին չէր եւ նոյնիսկ չեղաւ: Խանակ վիճակ: Տեսակը, թէ ինչպէս ճշմարտութիւնը շատ յաճախ եւ օր ցերեկով բռնաբարեցին: Որովհետեւ, շատ պարզ է: Ճշմարտութիւնը միշտ «մերկ» եւ գեղեցիկ» եղած է:

Բայց, չենք կրնար ձեռնածալ նստիլ եւ սպասել, որ այս արդարու-

**www.kantsasar.com**  
**www.kantsasar.com**  
**www.kantsasar.com**

## «ԳԱՆՉԱՍԱՐ»

ՊԱՇՏՈՆԱԹԵՐԹԻ ԱՆՁՆԱԿԱՆ

Խմբագիր՝ Զարմիկ ՉիլԱբոշեան-Պողիկեան

Սրբագրիչներ՝ Նուշիկ Սողոյեան-Առաքելեան

Վեհան Պարսումեան

Զեւաւորող՝ Յովկեմի Չալոյլեան

Գրաշար՝ Ավի Թոփալեան-Արորուխան

Արաբերն լուրերու թարգմանիչ՝ Մարտին Պապեան-Աղայեկեան

Կայրեջի պատասխանատու՝ Աւ Պողոսեան

Լուրերու պատասխանատու՝ Լուսին Ապաճեան-ՉիլԱբոշեան

Դաշուապահ՝ Սեւակ Կիւլվանեսեան

- Ծանուցողներն եւ աշխատակիցներն կը խնդրուի ծանուցումներն ու յօդուածները խմբագրատուն ուղարկել ամենն ուշը Երկուարթի օրերը:

- Նախընտրելի է յօդուածներն ու թղթակցութիւնները ուղարկել գրաշարուած:

- Խմբագրութեան վերապահուած է ստացուած յօդուածներու հրատարակելու կամ ոչ, չեն վերադառնուի:

- Խմբագրութեան վերապահուած է ստացուած յօդուածներու կամ չիրակացնումը:

- Զեր ծանուցումներն ու յայտարարութիւնները կարելի է հրապարակել «Գանձասար»ի տպագիր տարբերակին եւ կայրեջին միջոցով:





Digitized by srujanika@gmail.com

# ՏԵՂԱԿԱՆ

ԷՌԵՐ ՍՈՒՇՈՅ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԵԱՆՁԻՆ

- 2021 տարեղջանիս Սուրբի Փուլքայի ախոյեանութեան արժանացաւ Լաթարիո Թշրինը, իսկ հանրապետական բաժակին՝ ճապին: Պատրեթի ախոյեանութեան տողոց մրցումերուն, Հոմսի Քարամեն իր պատմութեան մեջ առաջին անգամ ըլլալով տիրացաւ Երկրի ախոյեանութեան,



իսկ հակապետական բաժակին տիրացաւ ճալաաթ: Դամակոսի Սառ-  
րայի աղջկանց խումբը արժանացաւ զոյ բաժակներու: Արաբական աշ-  
խարիի ախոյեանութեան Սառլան դարձեալ արձանագրեց փայլուն ար-  
դիւնքներ, գրաւելով ախոյեանութեան երկրորդ դիրքը: Խումբի խաղացող  
Ալիսիա Մակարեան դարձաւ յաւագոյն մարդիկը:

Յիշելը, որ 2021-ին, Սուրբոյն մարզական կեանքը արձանագրեց նաեւ այլ նուածումներ. մարզիկներ տիրացան տարբեր մետալներու, ինչ որ գևահատուեցաւ Սուրբոյն մարզական գերազոյն դաշնութեան կողմէ:

- Սուրին Փութպղի հաւաքական գործադրությունը մեջ ներշնչած կլինը:

- Հոմանիշը պարզ է, որ այս վեց պատճենները պահպանվում են:

# ՄԻԶԱՐԴՎԱՅԻՆ

2021-ի ՄԱՐԴԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻՆ ՅԱՏԿԱՆԾԱԿԱՆ ՂԷՊԹԵՐ

2021 թուականը տարրեր երկիրներու համար եղաւ երազակներու իրականացման տարի մը: Խտալիոյ հաւաքականը 35 տարի Երոպայի ամպիռներէն հեռու մնալէն ետք, այս տարի յաջողեցաւ ձեռք ծգել Երոպայի բաժակին ախոյեանութիւնը, աւարտական մրցումին տուգանային հարուածներով պարտութեան



Իրավասությով պարտիութեաս մատնելով Ասգլիան: Ասգլիոյ Չելսին իր կարգին կրցաւ տիրանալ Եւրո Չեմփիոնզ լիկի կոչումին՝ աւարտական մրցումին պարտութեան մատնելով Մանչեսթըր Սիթիին՝ 1 - 0 արդիւսքով, իսկ Վիլա Ռեալ հասաւ Եւրո լիկայի աւարտական մրցումին՝ յաղթելով Մանչեսթըր Իւնայթըտին: Երկիրներու ախոյեանութեան մակարդակով, Արթեթիք Մատրիտը իրականացուց տարիներու իր երազը տիրանալով Սպանիոյ ախոյեանութեան: Ֆրանսայի ախոյեանութիւնը դուրս եկաւ Վերջին տարիներու սովորութիւններն եւ երկիր ախոյեանութեան եւ հանրապետական բաժակի զոյգ կոչումները տրամադրեց Լիլ ակումբին, իսկ Վերջին տարիներու ախոյեան Փարիզ Սան Ժերմանը գրաւեց երկրորդ դիրը: Ասգլիոյ Ախոյեանութեան տերը դարձաւ Մանչեսթըր Սիթին, իսկ Լեսպոր Սիթին առժանազաւ թագաւորական բաժակին:

*Знімок* № 2022 11

11

ԽԱՂԲԱՐ (ՄԻ 372)

**Պատրաստեց՝ Մարինա ԶիլԱբոչեան-Պողիկեան**

Հորիզոնական

1. Ամբողջ Թանկագին:

2. Տարի մը հարեւանսերը: Յակառակ՝ յարաբերական դերանուն: Պատուանուն:

3. Կրկնուած ձայնալորսեր: Յակառակ՝ անեփ:

4. Յակառակ՝ իրերայաջորդ տառեր: Լանջապահ: Յարցական դերանուն:

5. Յակառակ՝ տառի մը անունը: Գրաբար՝ ո՞ւր: Անօթութիւն: Ժամանուն:

6. Ժողովրդական ասացուածքը կ'ըսէ. «..... Երկար խելքը կարծ է».

307: Յակառակ՝ առարկայ:

7. Բայական լծորորութիւն: Կուտակալ, նահանգապատ:

8. Ռամկօրեն՝ այն: Տարի մը անունը: Ուժ:

9. Այգ: Իրերայաջորդ տառեր: 4600:

10. Յակառակ՝ Անծանօթ: Արական անուն: Շաղկապ:

11. Չարագուշակ:

12. Քետրեւեալ խօսքին հեղինակը. «Կարելի չէ հայու պէս զգալ, հայու պէս մտածել եւ անզերէն խօսի»:

Ուղղահայեաց

1. Հահան Թեքեեանի բանաստեղծական հատորներէն. «..... Յառութիւն»: Յան Նահապետ:
  2. Յանձնել, տալ: Տարի մը անունը:
  3. Սուլ, կտրող:
  4. Բուև, ծառի կրճ: Գրաբար՝ ո՞ւր: Արական կրճատուած անուն:
  5. Խռովք, Վրորով: Յակառակ՝ տարի մը անունը:
  6. Յարաբերական հերանուն: Տապալի: Յանքային համեմ:
  7. Խակ: Տարի մը անունը: Չաշ:
  8. Տարի մը անունը: Յիթ, միջուկ: Յակառակ՝ Նշանաւոր որկրամոլը:
  9. Անվերջնատառ՝ ժամանակ: Գրական ստեղծագործութեան տեսակ:

ԽԱՉԲԱՆ (ՄԽ 371)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	ն	ե	ս	գ	ո	լ	թ	ի	ւ	ն	ը
2	ա	ւ	ա	ր		օ	ա				թ
3	թ		ս	ա	հ	ա	ն	շ	ե	լ	ի
4	ա	ն	ի	ւ			թ	ա	ռ	ա	մ
5	ն	ա	ր	ի	ն	ե		հ	ա	տ	ի
6	ա	ր		չ	ա		ա		լ	ս	
7	յ	կ	ա			ա	ր	տ		լ	ա
8	է	ի	ն		ա	ր	ա		ա	լ	ք
9	լ	զ	ե	լ		ա	ն	ե	ր		ե
10			ր	ե		հ		լ	ա		ա
11	զ	զ		տ	ս	ն	ե	լ		մ	ա
12	ա	ն	ւ	ս	ս		կ	ե	ր		ր

Lund

Երեսօնիք	Երեքօնիք	Չորեքօնիք	Հինգօնիք	Ուրբաթ	Շաբաթ	Կիրսկի
10/1	11/1	12/1	13/1	14/1	15/1	16/1
6°	12°	5°	14°	4°	13°	3°
						11°

### ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՆ ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՊԱՏԱՐԱԳՈՎ ՀԱԽՏԱՁԵԱԼՆԵՐԸ ՀՈԳԵՊԻՄ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՈՒՅՑԱՆ

Նոր տարուան առաջին օրը, Բերիոյ Յայոց Թեմի բոլոր շրջաններէն ներս Սուրբ Եւ Ամսահ Պատարագ մատուցուեցաւ, հաւատացեալները հրաւիրելով ինքնաթեան ճամբռվ հոգեպէտ Վերանորոգուելու:

Յակառակ ցուրտ կլիմային, Շաբաթ 1 Յունուար 2022-ին, առաւտեան ժամը 11:00-ին, Ս. Աստուածածին Եկեղեցին լցուած էր մեծաթիւ հա-



Հատացեալներով, որոնք Եկած էին դիմելու Ամենակալին եւ նոր տարուան սեմին հայցելու իր օրինութիւնը: Սուրբ Եւ Ամսահ անդրանիկ Պատարագին հանդիսապետոց Բերիոյ Յայոց Թեմի Բարեշան Առաջնորդ Գերշ. Տ. Մասիս Սրբ. Եպս. Զօպուեան: Օրուան պատարագին էր Արք. Տ. Զարթ Քիչյ. Շաբարեան: Պատարագին ներկայ գտնուեցաւ նաեւ Առաջնորդ Զօր: Միջանական Յոզգ. Տ. Մանուկ Արք. Պարիխանեան:

Եկեղեցոյ դպրաց դասի հոգեպարար երգեցողութեամբ հաւատացեալներ հոգեպէտ լիցքաւորուեցան:

Առաջնորդ Սրբազնա Յայրը նոր տարուան պատգամը ուղղեց ներկաներուն, ընարան ունենալով Սաղմոսի գիրքին հետեւալ համարը. «Աչքեղ պիտի բարձրացնեմ իւղի երկինք, ուրկէ իմ օգնութիւնս պիտի գայ»: Սրբազնա հայրը Աստուածաշունչին օրինակեր բերելով հաստատեց սաղմունեգուին խօսքը: Ասյիշեց երեք միգերը եւ Մարիամ Աստուածածինը, որուց հետև աղօթքները դեպի երկինք բարձրացնելով Աստուծմէ պատաշխան ստացան:

Հար.՝ Էջ 7 ➤

### ԱՄԱՆՈՐԻ ԱՌԻՑՈՎ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՄՐԲԱՎԱՆ ՀԱՅՐԸ ԱՅՃԵԼԵՅ ՀԱՅ ՄԵՐԱՆՈՅ

Շաբաթ, 1 Յունուար 2022-ին, կեսօրուան ժամը 1-ին, Բերիոյ Յայոց Թեմի Բարեշան Առաջնորդ Գերշ. Տ. Մասիս Սրբ. Եպս Զօպուեան Ամանորի առիթով այցելեց Յայ Ծերանց: Սրբազնա հօր Ա'ընկերակցին Յոզգ. Տ. Մանուկ Արք. Պարիխանեան եւ թեմի քահանայ հայրեր:



Խնամակալութեան անդամները եւ Ծերանցի տնօրիւն Այօ Գաթրեան շերմապէտ դիմաւորեցին Սրբազնա Յայրը:

Խնամակալութեան ատելապէտ Արք. Տ. Խորեն. Քիչյ. Պերթիզլեան խօսք առնելով բարի գալուստ մաղթեց սրբազնա հօր եւ երախտագիտութիւն յայտնեց՝ անոր հայրական հոգածութեան եւ օրինաբեր այցելութեան համար:

Սրբազնա հայրը իր սրտի խօսքին մէջ նոր տարուան եւ Սուրբ Ծնունդի տօներուն առիթով շնորհաւորեց տարեցները: Ան ընդգծեց, թէ տարեցներուն ներկայութիւնը մեր կեանքըն ներս օրինութիւն է: Անոնք մշտապէտ աղօթքն էն մեզի համար: Մասիս Եպիսկոպոս յայտնեց, թէ նոր տարուան առաջին օրը Յայ Ծերանց այցելելով՝ մեր տարեցներուն օրինութիւնը

Հար.՝ Էջ 7 ➤

### ԶՈՒԵՑԱՅ ԲԱՐԵՐԱՐ ԿԻՐԱԿՈՍ ԳՈՒՅՈՒԽԵԱՆԻ «ՆԵՐՍԵՍ ՇՆՈՐՀԱԼԻ» ՄՐՋԱՆԱԿԸ ՅԱՆԱՌՈՒԵԱ 2020-2021 ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԻ ՊԱՅԱԼՈՐԻԱՅԻ ԼՐԱՅՈՒՒԻ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ԵՐԵՔ ՆԻՇԵՐԸ ԱՊԱՀՈՎՈՂ ՀԱԼԵՊԱՀ ՀՐԳԱՆԱՀԱՐՏՆԵՐՈՒՆ

2020-2021 տարեշրջանին, Յալեպահայ քուեթաբնակ քարերար մտաւորական Կիրակոս Գույումճեան «Ներսէս Շնորհալի» միջանակով այս տանի եւս քաջալեր հասդիսացաւ հայկական վարժարաններու 12-րդ կարգի առաջնակարգ այն ուսանողներուն, որոնք պետական լրացուցիչ ընսութիւններուն առաջին երեք բարձրագոյն նիշերը ապահովեցին:

Յիսգշաբթի, 23 Դեկտեմբեր 2021-ին, կեսօրուան ժամը 12:00-ին, Բերիոյ Յայոց Թեմի Բարեշան Առաջնորդ Գերշ. Տ. Մասիս Սրբ. Եպս. Զօպուեանի հրաւերով, Ազգ. Առաջնորդարանի դահիճնեն ներս տեղի ունեցաւ քուեթահայ քարերար Կիրակոս Գույումճեանի «Ներսէս Շնորհալի» ուսումնական միջանակի տուչութիւնը, ծեռամբ Առաջնորդ Սրբազնա Յօր: Միջանակի տուչութեան ներկայ գտնուեցան Առաջնորդ Օգնական Յոզգ. Տ. Մանուկ Արք. Պարիխանեան, Միջանակին արժանացող աշակերտներու ու իրենց ծնողները, ինչպէս նաեւ վարժարաններու տնօրիւններ՝ Ազգ. Քարեն Եփիտ ճեմարանի տնօրիւն Յակոբ Ջիլենան, Յայ Աւետարանական Բեթել Երկոր.



Կարժարանի տնօրիւն Արուս Տեր Արթիմեան եւ Լ. Նաճարեան Գ. Կիւլպէնկան Կեդր. Կարժարանի տնօրիւնութեան ներկայացուցիչ Սագօ Աւագեան, հոգաբարձուներու եւ կրթական պատասխանատուներու ընկերակցութեամբ: Սրբազնա Յայրը բարի գալուստ մաղթեց հալեպահայ երեք վարժարաններուներուն, հոգաբարձուներուն, աշակերտներուն եւ անոնց ծնողներուն:

Բացման խօսքով Մարինա Պողիկեան յայտնեց, թէ քուեթահայ քարերար Կիրակոս Գույումճեանի «Ներսէս Շնորհալի» ուսումնական միջանակը կը տրամադրուեր բարձրագոյն նիշը ապահովող մէկ աշակերտի, սակայն 2018-2019 տարեշրջանին սկսեալ Թեմակալ Առաջնորդ Մասիս Եպս. Զօպուեանի շաստրով մրցանակը սկսաւ տրամադրուի առաջին երեք բարձրագոյն նիշերը ապահովող աշակերտությունը:

Գեղարուեստական կոլկի յայտագիրով Յայ Աւետարանական Բեթել Երկոր. Կարժարանին Զոհրապ Միրաքեան թաւ ջութակ մեկնաբառեց «Աստանայի Ողբը», ապա Լ. Նաճարեան Գ. Կիւլպէնկան Կեդր. Կարժարանին Վանայ Մարգեան մեներգեց «Վլագեազ» ը, հայ դպրոցներս ներս հասակ առնող աշակերտներու հայրենաշունչ ոգիին թարգմանը հանդիսանալով:

Սրբազնա Յայր զնահատեց հալեպահայ բոլոր վարժարանները, որոնք բժախսնդորէն լցուած են հայկերտութիւն աշխատանքին՝ մեր պատասխանուն եւ երիտասարդները պահելով ազգային մաքուր Միջավայրի մէջ: Այս աղիթով ան գնահատեց Ազգ. Քարեն Եփիտ ճեմարանի, Յայ Աւետարանական Բեթել Երկոր. Կարժարանի եւ Լ. Նաճարեան Գ. Կիւլպէնկան Կեդր. Կարժարանի տնօրիւնները, հոգաբարձուները եւ ուսուցչական կազմերը, որոնք նույրումով կը ծառայէն կրթական կառոյցներուն են:

Մասիս Եպիսկոպոս նշեց, թէ մրցանակին հիմնական նպատակներն մէկն է ուսման ոլորտն ներս մրցակցութեան ոգին աշխուժացնել, որպէս զի ունենակ բարձր նիշեր ապահովող որակեալ աշակերտներ, որոնք ապագային օգտակար կը դառնան իւրաքանչիւրո իր համայնքին, դպրոցին եւ Եկեղեցւոյ:

«Այս մրցանակը կը բաշխուի հայ առաքելական, կաթողիկէ եւ աւետարանական ԶիլԱբօցեան - Պողիկեան

Հար.՝ Էջ 5 ➤